

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 —————
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A mi Karácsonyunk.

Irta: Dr. Kristóf György.

A legnyersebb anyagiasságban élő érzéketlen és kökemény keblekben is fölbred bizonyos nemes vágyakozás karácsonykor, a keresztyénségnek, az emberszeretnek eme fenséges ünnepén. Olvassatok háborus történeteket, olvasatok pénzsóvár, falelkü emberek élet-történetéből: látni fogjátok, hogy a kardcsörgésén és az anyagiasság tompaságán karácsonykor diadalmasan kitör, ha csak rövid percre is, az a lelki kívánság, hogy keblükre öleljék az embert, hogy örömet okozzanak neki, csak azért, mert ember. S minél elhagyottabb, minél szükölködött, annál melegebben, annál bátorítóbban nyújtjuk ki ölelésre karunkat.

Városunk magyarságának mindennapi élete súlyos gondok s nehéz aggodalmak között megy végbe. A megélhetési viszonyok világszerte összeroppanással fenyegettek s fenyegetnek oly forrásokat, melyek nagy tömegek életére gyakorolnak hatásokat. A gazdasági viszonyok rosszak, a piac szörnyűséggel drága. Társadalmilag eléggé meg nem erősödött s politikailag is szertehuzó kisebb országok, mint hazánk is, kétszeresen megsínylik a világ-

piac feszült helyzetét. A világszerte dúló anyagi bajok s az országos politikai izgalmak hatásukat Szászvároson is érzetik.

Tőkeszegény hivatalnok és kisiparos magyarságunk csak épen hogy éldegél napról-napra. A hivatalnok, ha csak öröklött vagyona nincs, alig tudja magát és családját fentartani. Arról, hogy tőkét takarítson meg, bizony nem igen lehet szó. A kisiparos, kinek nincs tartaléktökéje, hogy kedvező viszonyok idején a bekövetkezhető szük időkre is termeljen s ilyenkor már meglevő készítményeit értékesítse, még sulyosabb helyzetben van. Egyrészt a pénz drágasága, másrészt a kereslet hirtelen csökkenése miatt kénytelen kevesebbet termelni. Kicsiny befektetése természetesen még kevesebb jövedelmet hajt. Megélhetése egyre nehezebbé válik.

Az 1913-ik év karácsonyának világszerte kevesebb öröme lesz, mint a mennyi szokott lenni. Sajnos, hogy a mi magyarságunk karácsonyja se fog a boldog kivételek közé tartozni.

De akármilyen sulyosok a viszonyok, melyek között élünk kell: hiszem, hogy most karácsonykor, az emberszeretnek ezen a fenséges ünnepén a mi magyarságunk lelkében is fölzen-

dül a nemes érzéseknek, a karácsony örömszótló emlékeinek, kívánságainak vágyó óhajtása.

Oh bárcsak ne pillanatnyi volna e nemes érzület tartama! Mennyivel könnyebbé válnék ez által a mi magyarságunk mindennapi élete, mennyivel igazabb és mélyebb öröm fakadhatna ki sziveinkből még a jelen sulyos megélhetési viszonyok között is!

Hiszen igaz, hogy külön-külön gyengék és erőtelenek vagyunk. De vajon akkor is gyengék és erőtelenek leszünk-e, ha mind, a hányan csak vagyunk magyarok, azzal a meleg szível és megértő érzülettel viselkednénk mindenkor egymás iránt, a melyik karácsony napján váltódik ki belőlünk?

Erős hittel és meggyőződéssel valom a történelem tanulmányozása alapján, hogy nincs a világnak olyan államrendszere vagy olyan közigazgatási vagy gazdasági politikája, amely az egyesek, a társadalom, a nemzet sorsát megjavítani képes volna, bár csak egy szemernyivel is akkor, ha az emberek érzületéből a nemes rugók, az emberséges érzés, a társadalmi együvé tartozás hiányzik. Viszont számtalan példát ismerünk akár csak nemzetünk történetéből is, a mikor a hatalmi ténye-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Karácsonyra.

Zúg a harang... zsolozsma száll a légbé —
 S míg messze zendül hívó szózata,
 Vágyódunk rég mult tavasz reggelére,
 Hogy jön e bűvös téli éjszaka.
 Jön-e az angyal? — s a béke nyomába?...
 Megenyhiül-e szenvedés, fájdalom? —
 Leszáll-e még e küzdő, bús világra
 A fényesség, mely támadt e napon.

A szeretet: az égi angyalszótat
 Nem zeng ma többé, csak halljuk nevét, —
 Elfeledjük a boldog gyermekkorral
 A megváltónak áldott bölcsőjét.
 Nem látunk fényt, mely ragyog a világra,
 Hogy a virágok dúsan nyiljanak;
 Az életet, hogy szépnek, jónak lássa —
 S legyen a föld minden fia: szabad!

A ránk boruló sivár, nagy sötétség
 Takarja régen fényes csillagát; —
 Ami remény volt, birja gyötrő kétség —
 És ég a gyűlölet és mar, perzsel a vád.
 Sivatok nehéz, fojtó ködében
 Hervad, lehull a sok nyiló virág —
 S az ég Urát kereső könnyörgésén
 Nevet a romlott, nyegle durvaság.

Az igazság nemes, komoly beszédén
 Túlharsog rögtön a sok zagyva szó:
 Ámitás, guny — és vad szitok a végén, —
 S látjuk, hogy minden — csupán eladó...
 Hogy porba hajlik, amint hasznát várja,
 Ki elébb ádáz harcot hirdetett, —
 És leng rajta hetykén a gög palástja,
 Bár büszkén hordja a szerény nevet.

Ki jármot vet erényre, tehetségre,
 A kinek áru csak, az, a mi jó,
 A szabadítónak kiállt elébe:
 Ez itt a zsarnok! — ez az elnyomó!
 S ha szétriadnak egy-egy pillanatra,
 Félvén a joggal megtorló kezét:
 Már uj falkának habzik dühös ajka, —
 Vad üvöltéssel ujra fenyeget.

S bár látja mind: ez undok forgatagba
 Hogy pusztul — vész el, ami jó, nemes —
 Mentő kezét, mely onnan kiragadja,
 Igaz hűség itt hiába keres.
 S bár a segítség: uj élet világa,
 A közöny pedig: maga a halál —
 Ki indulna meg a részvét szavára,
 Ha érdekéhez utja nem talál?!

A büszke jelszó anynyi ezer ajkon:
 A haladás — e büszke lobogó!
 De mellette hogy hiven sikra álljon,

Olyan kevés a bátran harcoló.
 És nincs a küzdelemben ki adjon erőt,
 Nincs bizalom, el — kipusztul a hit!...
 Nem küzdünk érte, — bárha várjuk a jövőt:
 Bús csüggedés terjeszti sötét szárnyait.

Az ünnep este rég várt érkezésén
 Ha megdobog ma mégis a szívünk:
 A lelkünk ott a régi mult erényén, —
 Csak oda vezet vissza bizó, ős hitünk.
 — S a betlehemi csillag ujra feljön!
 Ragyogás kél a fagyos föld felett! —
 Tán uj ösvényt vág a havas mezőkön,
 Égő sugárod, örök szeretet!?...
 Incze Béla.

Könnyek.

Egy kis falusi temetőben vagyunk. Egy sirdombot látunk, melyet düledező fakerítés vesz körül. A sirdombon sirkő is van. Egyszerű, durva kő, rajta két név, egy nőé meg egy férfié. Mig éltek, házastársak voltak és nagyon szerették egymást. A sir fölé boruló akác árnyékában egy ifju áll és zokogva hajtja fejét a düledező léckerítésre. Miért sir? Elmondom. Hallgassátok!

*

Volt egyszer régen, nagyon régen, a régi jó időkben egy fiatalember, aki nagyon meg-

zők támogatása nélkül, sőt annak ellenére oly helyzetet teremtett magának az érzelmi kapcsolatokban és megértő belátás világánál egyé forrot társadalom, a melyik helyzet jobb, felemelőbb és kívánatosabb volt, mint a jólétet kínáló, de érzelmi alapot nélkülöző világboldogító rendszerek és elméletek.

Épen ezért óhajtandó, hogy városunk minden lakójában, de első sorban a magyarság szívében folyton erősebb és erősebb gyökeret verjenek az emberszeretnek azon nemes erényei, melyeknek legbájosabb és legköltoőbb szimbóluma a karácsonyfával, a szeretet jeleivel megörvendeztetett karácsonyesti családi kör.

Szeretnünk, tisztelnünk és becsülnünk kell egymást. Ha mi magunk nem tesszük ezt önmagunkkal, hogyan várhatnók azt másoktól? Ha abból a nagy szeretetből, mit a karácsony ünnepe jelent az emberiségnek, csak annyit tennénk magunkban élő, munkás szeretetté, a mennyit — nem a vallás, nem a józan okosság, — de csupán saját sugalmas ösztönünk diktál: már is derekabb emberek volnánk, máris nagyobb és igazabb örömet érezhetnénk nem csupán karácsonykor, hanem mindennap még a mai súlyos viszonyok között is.

Sok feladat áll előttünk: Nem egy közölök mindnyájunkra nézve életbe vágó fontossága. Hogy akarjuk mi ezeket a nagy feladatokat megközelíteni, ha nincs, ha nem lesz az eddigieknél még több egybekapcsoló lelki harmonia közöttünk? Hogyan remélhetjük, hogy sikert tudunk elérni oly téren is, hol az összeség vállvetett erőfeszítésére van szükség, hogyha nem támogatjuk egymást, hogyha nem közeledünk egy-

máshoz derült arccal, megértő és elismerő bizalommal? Hogyha a karácsonyi fenséges tanúság nyomtalanul mulik el, hogyha csak karácsony estéjén lakozik bennünk emberszeretnek, embermegbecsülésnek a csirája!

Nem, nem a súlyos gazdasági viszonyok miatt omlik össze az életnek sok, de sok öröme. De szétrombolja maga az önző ember önkezével, mert nincs meg benne a mindeneket egybekapcsoló, önmagát is elfelejtő emberszeretet, emberméltóság.

Mennyi vigyázz kiáltás hallik füleinkbe mindenfelől! Mennyi példa áll előttünk! Csak látó szemünk kellene, hogy legyen és fülünk a hallásra, hogy okoljunk belőlük. Nekünk, minthogy magunkban állunk, kétszeres éberséggel kellene vigyáznunk ez intelmekre és példákra, ha erősödni, ha fejlődni akarunk.

Békesség a földön és az emberekhez jóakarattal! Ime a karácsonyi evangélium. Erre van szüksége ma is az emberiségnek. De különösen nekünk, szászvárosi magyarságnak. Békesség, jóakarattal az a két lelki kincs, melyet a karácsony kínál nekünk s a melylyel ha birunk, biztos reménnyel nézhetünk a sivár jelenen túlra a szebb és derült jövőbe.

Déva város rendkívüli közgyűlése.

(Ajánlat a petroszai kőbányára.)

F. hó 10-én újabb rendkívüli közgyűlést tartott Déva város képviselőtestülete, mert a város tulajdonát képező petroszai kőbánya bérletére újabb ajánlatot nyújtott be az Erdélyi Kőipar r.-t. Megirtuk lapunk múlt számában, hogy a képviselőtestület oly feltételt szabott, hogy hajlandó a bányát ötven évre bérbeadni 5500 K bérért az első öt évben, minden következő öt évben 500 K béreme-

léssel. De ezt csak az esetben, ha a szerződés ez év végéig meg lesz kötve és a törvényhatóság azt jóvá is hagyja.

A tanács határozati javaslata az volt, hogy az ajánlatot fogadtassák el oly kikötéssel, hogy két év bérösszege biztosítékul deponáltassék és a bérlet kezdete a jelenlegi bérlet csődjének megszűnte után kezdődjék. Ezt az ajánlatot a társaság anyagi és személyi garanciájára, tőkeerősségére való tekintettel ajánlotta a tanács elfogadásra.

A tanács határozati javaslata után még 2 ajánlat érkezett a közgyűlés elé. Az egyik Herzum Kornél és Fia dévai cégé, amely évi 6000 K-át ajánl fel 15 évi időtartamra. A másik Klein Pál kolozsvári cégé, amely versenytárgyalás kiírását kéri.

Trestyánszky gyógyszerész szólalt fel először és azt indítványozta, hogy a tanács tartsa fenn az Erdélyi Kőipar r.-t. multkori ajánlatával szemben hozott határozatát.

Ulain dr. örömmel látja, hogy a város érdeke az üzleti versenyben mindinkább nő. Nem találja egy részvénytársaságban azt a nagy anyagi garanciát, mint a tanács, mert egy ilyen intézmény kiaknázhajta 10 év alatt a bányát és akkor önmagától szűnik meg a szerződés. Az 50 év egyébként is igen hosszú idő és ilyen hosszú terminusra kötendő szerződés nagyon meggondolandó. Indítványozza, hogy versenytárgyalást irjanak ki.

Dr. Gerey főjegyző csatlakozik a versenytárgyalás kiírásának tervéhez azzal a kiegészítéssel, hogy a tanács készítse el a versenytárgyalás tervezetét, azt öt napon belül mutassa be a közgyűlésnek és azután írják ki a versenytárgyalást.

A közgyűlés ezt az indítványt fogadta el egyhangulag.

Ezután Moldován Jusztin aljegyző szabadság engedélyezése iránti kérését intézték el.

A rendőrkapitánynak erre a hónapra segédmunkaerőt engedélyeztek, a vágóhídi felügyelőnek és szolgának pedig összesen 5 K havi világítási átalányt.

Nagyon fontos bejelentést tett ezután a tanács. Megállapították, hogy a mai olcsó marhaárak mellett ma talán Déván a legdrágább a hus Magyarországon. Felszólítják a mészárosokat a husárak leszállítására és amennyi-

szeretett egy fiatal leányt. A leány viszonzta érzelmeit, de apja hallani sem akart arról, hogy ez a finom, gyöngéd viszony házassággal végződjék, mert a fiu nem volt magyar s a lány apjának ez nem tetszett. A fiatalok kitartása és forró szerelme végre meggyőzte a konok apát is: a fiatalok egymáséi lettek. És nekik lett igazuk. Az igazi szerelem mindenben győzedelmeskedik. („Omnia vincit amor“). Páratlanul boldog és megelégedett élet volt a folytatásán e mes szerelmi viszonynak. Öröm töltötte el az apa szívét is. Dehogy bánta meg, hogy engedett!

Telt-mult az idő s a fiatal asszony egy fiugyermeknek adott életet. Apja és anyja vonásait egyesítette magában a kis jövevény s szülei ujjongtak örömkömben és — még jobban szerették egymást. De a nagy, boldog örömet gyászos katasztrófa zavarta meg: a fiatal anya súlyos beteg lett s a kétségbeesett férj (aki orvos volt) nem tudott rajta segíteni. És nemsokára óriási részvét mellett vittek a temetőbe egy fiatal asszonyt... „Odalenn majd nem fáj semmi, nem fáj semmi...“ De fáj idefenn! Szegény özvegy ember, gondoltad-e ezt, mikor megtartád a lelket megremegtető boldog valót, hogy tiéd lesz mindörökre a kedves?!
A fiatal férj buskomor lett s még kis fia, egyetlen öröme, sem tudta vigasztalni. Maga

nem tudta elég jól gondozni a kis porontyot s a felejthetetlen kedves szüleire bizta, akik könnyes örömmel beczték a magukénak tekintett, legkedvesebb gyermekük utáni emléket. Jól is volt dolga a kis árvának! A fuvó széltől is óvták és módfelett szerették. De mit ért mindez a szegény apának, ha eltávozott a leggyöngédebben szeretett feleség? Aki látott rajongva szerető férjet állani egy imádott feleséget, egy mindenséget rejtő koporsó mellett, csak annak lehet fogalma emberünk mérhetetlen fájdalomról. Nem is birt vele az erős ember. Aki tanuló korában, amikor minden akaraterejét összeszedte, hogy magának mondhatta az egyetlen, aki számára létezett, most mint nagy ember, nem tudott uralkodni magán. Csak lelkiismerete maradt meg erényei közül. Betegeit gondosan kezelte, a szegényebbjének orvosságot is vett és zivataros, hófúvásos éjszakákon is eldöcögött a falukba, hogy megmentsen egy-egy emberéletet. Csak azt nem tudta megérteni egyik-másik szenvedő szegény ember, miért sir a doktor ur az ágya mellett. Biztosan azt gondolta, hogy az erős szél csavart könnyet a szeméből. Egyébként az orvos hangja egy fokkal melegebb volt, mint azelőtt. Miért? Azért, mert a fájdalom megnemesít. Ilyen volt az orvos. De nem az ember. Az ember nem tudott feledni. A minden bajok hatalmas orvosa, az

idő nem tudott segíteni rajta. Hovatovább jobban fájt a seb s az orvos nem tudott gyógyírt találni. De tán mégis! A régen szelid, multságokat kerülő ember kártyáznai, inni kezdett. Azért, hogy felejtse? Lehet. De még inkább azért, mert az orvos tudta, hogy ez — örökre meggyógyítja. Szervezete, mely pedig nagyon erős volt, lassanként kezdte fölmondani a szolgálatot s egyszer ágynak esett. De még most sem tudott nyugodni. Egy súlyos betegéhez elment betegen, zimankós téli éjszakában és többé nem kelt föl soha. Örvendett, hogy találkozik a kedvessel, bár sajnálta itthagyni kis fiát. Halála előtt is rá gondolt. Könnybelábadt szemmel mondta:

— Ne hagyjátok el a kis fiamat!

Aztán fölsóhajtott és ugyanabban az órában, melyben egy év előtt a feledni nem tudott, drága hitves elköltözött egy jobb világba, ahol nincs fájdalom, nincs szenvedés s ahol tán kárpótolnak földi szenvedéseinkért is...

És a kis árvát nem hagytak el a nagyanya és nagyapa. Ugy nevelték, ahogy nagyszülők szoktak nevelni: féltve, becézve, kényeztetve.

Egy ködös novemberi délután azonban a nagyanyó is elment és sohasem jött többé vissza. A nagyapa odavolt a fájdalomtól, de azért erős lélekkel vigasztalta gyermekeit és

ben ennek nem lenne foganatja, próbavágást eszközölnék és ennek nyomán nem zárkózna el a hatósági mérsárszék felállításától sem.

A közgyűlés a bejelentést egyhangu helyesléssel vette tudomásul és felkérték a polgármestert, hogy ezt a határozatot a legerélyesebben hajtsa is végre.

Iparosok demonstráló naggyűlése.

A szászvárosi Ipartestület f. hó 14-én vasárnap délután 3 órakor tartotta meg a „Transsilvania” szálló nagytermében, az 1907. évi munkásbiztosításról szóló XIX. t.-c. revíziójának kisürgetése tárgyában egybehívott demonstráló naggyűlését, nagy érdeklődés mellett.

A gyűlésen résztvettek az iparhatóság részéről: Szász Sándor városi tanácsos, iparhatósági biztos. Az ipartestület vezetősége: Ábrahám Albert elnök, Kiss Károly titkár, Molnár János, Farkas Jakab, Martin Demeter, Solymosy Gyula, Graenhorst Gyula, Schmidt Arthur, Sponor Péter és Papp János előljárok. Ezenkívül kereskedők, iparosok és más munkaadó érdekeltek mintegy 306-en. A rendőrhatalóság részéről: Pap András tb. rendőrkapitány vezetése alatt Szekere János rendőrbiztos és Albu Péter rendőrőrmester tartották fenn a rendet. E helyen kell megemlítenünk azt is, — a résztvevők dicséretére, — hogy a gyűlés oly példás rendben folyt le, hogy legcsekélyebb beavatkozásra sem volt szükség.

A gyűlés megnyitása után Ábrahám Albert elnök ismertette a gyűlés összehívásának szükséges voltát s reá mutatott, hogy ezen szükség az ország összes munkaadó köreit mai napon hasonló naggyűlések összehívására kényszerítette. Azután Farkas Jakab és Graef Albert előadók hosszabb beszéd kíséretében okmányok bemutatásával bizonyították a mostani munkásbiztosító pénztárak tulkapásait s a munkaadók jogtalan zaklatásait, melyek után Kiss Károly titkár felolvasta a kereskedelmi miniszterhez és képviselőházhoz felterjesztendő határozati javaslatnak a szövegét, melyben ezen törvények sür-

gős revízióját és ezen pénztári intézménynek államosítását kéri. Ezen határozati javaslatnak felterjesztése általános nagy tetszéssel elfogadtatott.

Végül még megemlítjük, hogy a gyűlésre dr. Farkas Pál kerületünk agilis képviselője is meghívott az ipartestületi elnökség által, de ő akadályoztatása miatt nem jelenhetett meg. Az Ábrahám Albert elnökhöz intézett levél, amellyel ezt tudatta így szól:

Mélyen tisztelt Elnök ur!

Nagyon köszönöm szives meghívásukat, amelynek feltétlenül eleget is tettem volna, ha december 14-én vasárnapon, nem kellene a Petőfi Társaságban, régebbi kötelezettségem folytán, felolvasnom, amint azt különben az ujságokból is láthatják. Legyenek azonban meggyőződve arról, hogy jogos törekvéseiket a magam részéről a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel támogatom és képviselői működésemben mindenkor azon vagyok, hogy a nemzet gerincét képező ipari osztály, anélkül is nehéz helyzetét, tőlünk telhetően megerősítsük és elsősorban a szóban forgó törvény revízióját vigyük keresztül.

Lélekben ott leszek a gyűlésen és határozatait működésemmre nézve kötelezőleg fogom elismerni. Midőn arra kérem, hogy e határozatait a gyűlés tudomásomra hozni sziveskedjék, maradok

őszinte hívők
Dr. FARKAS PÁL.

Előfizetési felhívás!

Amidőn a „Szászváros és Vidéké”-re 1914. január 1-jével új előfizetést nyitunk, nem mulaszthatjuk el hálás köszönetet mondani mindazoknak, akik nehéz, de lelkiismeretes munkánkban támogatni szivesek voltak. Előfizetők, munkatársak és hirdetőik eddigi érdeklődése, támogatása fényes bizonyítéka annak, hogy lapunkat — rövid fennállása dacára — a megye közönsége kellő fogadtatásban és pártfogásban részesíti. Az újévvel lapunk II-ik évfolyamába lép. Igyük, hogy főtörekvésünk ezután is az lesz, hogy a közönségnek egy minden

tekintetben jó megyei lapot adjunk a kezébe. Hogy ezt tehesük, teljes bizalommal fordulunk a nagyérdemű olvasóközönséghez, valamint kaszinók, olvasóegyletek s más hasonló célokat szolgáló intézmények, testületek választmányához, vezetőségéhez és kérjük, hogy lapunkra előfizetni kegyeskedjenek.

Lapunk előfizetési ára évi 8 korona. Megjelenik minden vasárnap. Terjedelme rendszeresen 6, havonként egyszer pedig 8—10 oldal lesz.

Együttal szives tudomására hozzuk a hirdető közönségnek, hogy a hirdetési díjakat mérsékelt árakban állapítottuk meg. **Többszöri avagy állandó hirdetéseknel nagy árkedvezmény.**

A reklámnak a pénz- és üzletvilágban jutott fontos szerepére főleg a kereskedők, a termelők, az iparosok, gyárosok, pénzügyezetek, kereskedelmi és iparvállalatok figyelmét hívjuk fel azzal, hogy b. hirdetéseikkel mielőbb felkeresni sziveskedjenek.

Szászváros, 1913. karácsony hava.

Tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE” hetilap előfizetési ára:

Egész évre — — — 8 kor.
Fél évre — — — 4 kor.
Negyed évre — — 2 kor.
Egyes szám ára — — 16 fill.

HIRDETÉSEK árszabály szerint. NYILTTÉR soronként 30 fillér.

A esperanto nemzetközi segédnyelv terjedése.

Itt is, ott is, a világ minden részében vannak már esperantisták. Mentül műveltebb, előrehaladottabb, hatalmasabb valamelyik ország, annál inkább terjed benne az esperanto nyelv. Mentül inkább részt vesz egy ország a világkereskedelemben, annál inkább van szüksége az esperanto nyelv elsajátítására. A nemzetközi forgalomban annyira fontos szerepet játszik e nyelv, hogy a nyelvére féltékeny angolok, németek, franciák a leglelkesebb hívei e nyelvnek, melynek segítségével nemcsak maguknak, hanem másoknak is sok időt takarítanak meg, azonfelül pedig sok garast hoz a konyhára, mert például az angol, német, francia hirneves ipari termékek és kereskedelmi cikkek hozzáférhetőbbé válnak a könnyen megtanulható esperanto nyelv által. A különböző népek nemzetközi érintkezése gyorsabbá, közvetlenebbé válik és vált az esperanto nyelv által s ma-holnap a diplomácia nyelve sem lehet más, mint az esperanto. A hadászatban szintén jelentős szerepe van és lesz e nyelvnek, bárha sajnos tapasztaljuk, hogy jelenleg a hadseregben ezzel keveset törődnek.

A pénzvillág üzleteinek lebonyolításában e nyelv van hivatva a gyorsaságot és a mindenki által való megérthetőséget szolgálni. Világhírű nagy és hatalmas pénzügyezetek, bankok utalványai, váltói s egyéb

unokáját. S az öreg házba fájdalmas, csendes, de boldog élet költözött megint.

A kis unoka nőtt és tanulni kezdett. Mikor a gimnázium hatodik osztályát járta, egyszer csak rémes valóra ébredt. A drága jó nagyapát agyszélhűdés érte s mikor egy szép őszi reggel az öreg kocsi megállott a kollégium előtt, a gyermek keserves sirásra fakadt, mert tudta, hogy most igazán mindent veszített...

A jó rokonok s a jó Isten nem hagyták el a szegény árvát. Ő is sokat dolgozott, hogy legyen valami belőle és munkáját siker koronázta. Küzdelmeit, nyomorúságait minek elbeszélmem? Még félremagyarázná valaki! Különben is az ilyesmi csak az illetőt érdekli, aki hálás lehet a sorsnak minden csapásért, melyet rámért. A csapásokat nem lehet eléggé megbecsülnünk! Edzett lelket, munkabírást, emberismeretet, önértetet mind csak a csapásoknak köszönhetünk.

A nagyapának kedves terve volt elvinni kis unokáját messze-messze egy drága sirhoz. De ő is odakerült időnapelőtt s az unoka maga zárandokolt el szülei sirjához.

Záporként ömlött könnyeinek árja, mikor meglátta a sirkövön sohasem ismert szülei nevét.

Értitek-e ti, boldog ifjak, kiknek él édes apátok, édes anyátok, mit tesz: nem ismerni,

nem érezni az apám, az édes anyám szeretetét? Tudjátok-e, hogy ezt semmivel sem lehet pótolni? És érzitek-e ti, durva gyermekek, kik nem bántok illendően szüleitekkel, hogy a világ legnagyobb hálátlanságát követitek el? ...

Minden eszébe jutott a zokogó árvának. Furcsa érzése, hogy neki nincs senkije; hogy ő nem tudta ezt a két szót érezni: édesapám, édesanyám; hogy türt, remélt, megalázva idegenek közt élt és sirt-sirt keservesen, mert jól esett sirnia.

De nemcsak fájdalmat: jóleső örömet is érzett. Érezte, hogy a maga erején lett azzá, a mi s épen ezért nincs oka a jövőtől félni. Érezte, hogy benne van a szívében, a lelkében az édes apja, az édes anyja emléke, akik úgy szerették egymást. Jónak, nemesnek, minden jót szeretőnek és minden rosszat gyűlölőnek érezte magát. És megkönnyebbült, megfinomult, megnemesült. Már nem sirt. Letörtülte vörösre sirt szeméről a könnyet, főlőhajtott mélyen, megkönnyebbülten, mint aki tisztában van magával és elment, hogy úgy éljen, mint azok, akiket sohasem ismert, de akiket mindig maga előtt lát, mert a vér nem tagadja meg magát.

Boldog, aki ilyen megnemesítő könnyeket tud hullatni ... **Rozsondai Viktor.**

levelezései az esperanto nyelvvel megszünnek hieroglifák lenni s feleslegessé válik egy csomó idegen nyelvnek a megtanulása és az ezzel járó időpazarlás.

Ma egy nagy bank levelezési osztályában legalább is három-négy nyelven kell tudnia a tisztviselőknek. Az esperanto tudása ezt feleslegessé teszi.

Ma a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank“ vagy akár az „Oszták Magyar Bank“ angol, német, francia, olasz levelezőket, tisztviselőket tart, különben nem volna képes hivatását betölteni a világ pénzpiacán. Az esperanto nyelv mennyire fogja ezt egyszerűsíteni s a laikusok előtt is érthetővé tenni, azt mondanunk sem kell!

Ki merete volna ezelőtt 30 évvel hinni, hogy ma a repülőgépek ezrei fogják szelni a levegőt? Jóka! „Jövő század“ című regénye megvalósult, Verne regényének „Nautilus“-a már sok ezernyi kiadásban siklik tova a tengerek mélyén. Miért ne legyen a dr. Zamenhof varsói orosz—lengyel szemorvos által 8 évi fáradságos munkálkodás után összeállított Esperanto-nyelv, közkinccsév az emberiségnek! A nyelvtani rész 2 hét alatt elsajátítható s szavak tanulásával egy hó alatt bárki már kész esperantista. Vajjon melyik nyelvet lehet elsajátítani egy hónap alatt!?

Tanuljunk tehát az Esperanto-nyelvet, mert szükségünk lesz reá s főleg, mert hasznunk lesz belőle!!

Megyénkben óriási lendületet vett e nyelv tanulása. Déván a Nemzeti Kaszinóban hetenként mintegy 100 esperantista tart összejövetelt. Hátszeg, Petrozsény, Puj, Szászváros, Piski szintén kiveszi a maga részét az esperantista mozgalmakból.

Az ország minden részében tanulják e nyelvet s mondhatjuk rövid időn belül mi is ott leszünk e téren, ahol a nagy Németország.

Szászvároson jövő év január elején nagy propaganda gyűlés lesz, amelyre a város és a környék közönsége a zöld csillag jelvénye (az esperantisták jelvénye) alatt külön plakátokon is meg fog hivatni. Ezután Nagy Ödön és Dr. Görög Ferenc Kún-kollégiumi tanárok vezetése alatt egy újabb tanfolyam fog megnyitni. Annak idején majd jelezni fogjuk ezt.

*

Az aradi esperanto egyesület a következő meghívót küldte szét.

OBSTINE ANTAUEN, C'AR LA NEPOJ VIN BENOS, SE PACIENCE VI ELTENOS! (Kitartással előre, mert az unokák áldani fognak, ha türelemmel ki fogunk tartani!)

Meghívó. Arad, Szeged, Temesvár városok esperanto egyesületei által kezdeményezett és egy év óta minden második hónapban nagy sikerrel megismételt összejövetelek rendezésében városunkra kerülven a sor, tisztelettel értesítjük az esperanto nyelv művelőit és barátait, hogy Magyarország déli és keleti részeinek esperantistái 1914. évi januárius hó 3-án, szombaton este 8 órakor Aradon a „Fehérkereszt“-szálló (színház mellett) külön termében fognak összejönni, mely összejövetelre az összes esperanto egyesületeket és ezek tagjait, valamint idegeneket is szívesen lát az aradi esperanto egyesület.

Az összejövetel célja:

Az esperanto nyelv használata és gyakorlása mellett a rohamosan terjedő nemzetközi nyelv egységes propagandájának megállapítása a különböző városokban; a Szegeden (Pünkösdkor) megtartandó III-ik országos és a jövő évi párisi nemzetközi esperanto kongresszusokon való részvétel és képviselő, valamint a szegedi kongresszus munkapro-

grammjának kiegészítése és megbeszélése; Franzensbadban leleplezendő nemzetközi esperanto emlékmű létesítésének bejelentése; végül esetleges indítványok tárgyalása. Az Aradi Esperanto Egyesület. *San-Toy.*

Ref. egyházközségi választások.

Mint megkért tudósítónk értesít, folyó hó 15-én szép egyetértésben történt meg a három évenként szokásos választások a szászvárosi ref. egyház keblében. A törvény értelmében ugyanis 3 évenként újra választandó a gazdagondnok, a presbiterium és egyházközségi képviselő választott tagjainak egy negyede. Ezen felül Papp József, az egyház évek óta fáradhatatlan buzgalmu pénztárosa is lemondott állásáról az egyház elnöksége előtt és az egyháztagok általános sajnálatára semmiképp sem volt hajlandó jövőre is megtartani tisztségét.

Ennek folytán ez állásra is megtartott a választás, melynek vezetésére a presbiterium Fodor Gyula főgondnok urat kérte fel. Ugy a vezetésnek, mint a választók helyes értékének szolgál dicséretére, hogy az összes helyekre egyhangu közfelkiáltással történt a választás, nem lévén nemcsak a törvény által megkívánt tiz, de egyetlen egy választó is, aki szavazást kívánt volna.

És pedig megválasztottak: gazdagondnoknak Kétes Sándor eddigi gazdagondnok, pénztárossá: Szász Károly városi levéltáros.

Presbiteri rendes tagokká: Barcsi János, Benke Ede, Deák Gerő, Megyaszy István, dr. Nagy Sándor, Sárói Szabó Péter, Simon Ferenc, Zalányi László, mindannyian a presbiteriumnak kipróbált régi tagjai.

Póttagokká: Bocz Soma, Szász Sándor, dr. Pataky Dániel, Nagy Ferenc szentgyörgyi, Benkő József, Solymosi Gyula, Páris Albert, Deák Zsigmond.

Képviselői rendes tagokká választottak: Dáné Zsigmond, Dali György, Kiss Károly, Major Imre, Molnár János, Nagy Sándor cipész, Simonfy József, Vecsery Imre régi-, és Ambrus Károly, Bordy András, Bus János, Deák Zsigmond, Gönczy Miklós, Imre József, Mester Mihály, dr. Pataky Dániel új tagok.

Örömmel kívánunk szerencsét úgy az egyháznak, mint a megválasztottaknak és óhajtjuk, hogy lehessenek tovább mivelői annak a békés egyetértésnek, mely az egyházban oly méltó otthonát találja fel.

A „Szászvárosi Iparos- és Munkáskör“ táncsal egybekötött műsoros estélye.

Régi szokáshoz hiven a szászvárosi iparosok ez évben is megmutatják, hogy elfoglaltságuk mellett a szellemi művelődés terén sem maradnak hátra. Karácsony harmadnapján (27-én, szombaton) este az iparos műkedvelők egy élvezetesnek ígérkező műsoros estélyt rendeznek, amelyen elő fog adni Taylor Tamásnak „Barátságból“ c. egy felvonásos vigjátéka. Lesz még: monolog, kuplé, különböző énekszámok és két élőkép. A próbák javában folynak s — mondhatjuk — a legjobb sikerrel kecsegtetnek. Lesznek műsoron kívüli számok is.

Eddig az iparos műkedvelők csak népszínművel próbálkoztak, ez az első eset, amikor egy több fáradságot igénylő angol vigjátékot adnak elő. A multság főrendezője Procinkievic Jenő, valamint Török Bálintné, Procinkievic Jenőné, ifj. Szántó

Károly és Török Bálint rendezők, ugyszintén a tánc rendezői és az összes szereplők mindent elkövetnek, hogy e multság úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetekben fényesen sikerüljön.

Felhívjuk Szászváros és környékének közönségét, hogy ezen estélyre eljönni ne mulassza el, mert valóban ritka élvezetben lesz része.

A részletes meghívó így szól:

— **Meghívó.** A Szászvárosi Iparos- és Munkáskör 1913. évi december hó 27-én szombaton, a Transsilvania szálloda disztermében saját pénztára javára zártkörű táncsal egybekötött műsoros-estélyt rendez, melyre kívül címzet urat és b. családját tisztelettel meghívja és szívesen látja a Rendezőség.

Műsor: 1. Beszél egy ur.

2. Élőkép. (Az őrangyal).

3. Kuplék előadja: Róna Miklós ur.

4. Dialog előadja: Mocz Sándor és Hirsch Jakab urak.

5. Monolog (a magyar leány) előadja: Balushek Ida k. a.

6. „Barátságból“. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Taylor Tamás. Rendezik: Török Bálintné urnő és ifj. Szántó Károly ur. Személyek: Benson ügyvéd Vajna Pál ur. Carry, neje Bányoni Rózsika k. a. Southdown Trotter, Benson barátja Szolga János ur. Lucy, neje Biró Erzsik. a. Meredith, Benson segédje Lieberman Győző ur. Történik Londonban. Benson ügyvéd házában. Idő jelenkor.

7. Énekszám előadja: Vaszilka Mariska kisasszony.

8. Kuplék előadja: Róna Miklós ur.

9. Élőkép (a 9 Muzsa).

Előadás után tánc reggelig!

Helyárak: Páholy 10 K, oldalülés 3 K, támlásszék 2 K, körszék 1.60 K, zártszék 1.20 K, állóhely 1 K.

Kezdeté este pont 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázuk. Jegyek előre válthatók Benkő József ur üzletében és este a pénztárnál.

A zenét Duma Géza zenekara szolgáltatja.

Rendezőség: Procinkievitz Jenő, vígalmibizottsági elnök. Ábrahám Albert, pénztáros. Benkő József, pénztáros. Triznyai István, ellenőr, Török Bálint, ellenőr. Pap Dániel, cigányvajda. Pap Klára, Paulini Eszti, Bus Ilona, Boldizsár István, Glatz Albert, Jüttner Emil, Benkő Ádám, ifj. Schäfer Ferenc, Bauer Ádám, Vermesán Alexander, Grozav Péter, Vaszilka Illés, Schäffer Berta, Róth Médi, Paulini Fini, Ulrich Gyula, Paulini József, Róna Miklós, Hirsch Jakab, Mocz Sándor, Szolga János, Vajna Pál, Lieberman Győző, Hegedüs Dani.

Akik tévedésből meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, szíveskedjenek eziránt a rendezőséghez fordulni.

A szászvárosi ev. szász nőegylet műsoros estélye.

Az ujonan átalakított „Transsilvania“ szálloda disztermében a szászvárosi evang. Frauenverein f. hó 13-án tartotta ismét egyikét azon kedélyes multságoknak, melyek már régebben is a legjobb hírnek örvendtek. Egy tevékeny bizottság: Schuster Selma, Schulleri Elsa és Seiler Josi végezték az előkészületeket és állították össze a műsort, amely két egyfelvonásos szindarabból, 2 vonósnégyes és egy énekes táncszámból állott. A közreműködők között nagyobb részben új erők szerepeltek, kik ez alkalommal először merészkedtek a világot jelentő deszkákra állani.

Az első darab egy szellemes és finom hangnemben előadott egyfelvonásos vigjáték. (L. Fuldától: „Unter vier Augen“) volt. A főszerepet Brotschi Malvin k. a. játszotta egyes jelenetekben — csinos és modern kosztümben, amely kitűnően állott rajta — igazi tudással. Kiváló partnere volt Folkend Gyula bankhivatalnok ur, ki nehéz, de hálás szerepét kifogástalanul játszotta. Wegner V. ur is nagyon igyekezett a báró szerepét jól játszani. Gross Károly bankhivatalnok ur egy komikus szolga szerepet játszott, s ezzel újlag megmutatta, hogy színjátékra különösen alkalmas.

Ezt követte két quartett: 1. „Liebessehnen“: H. Goltzschtól: 2. K. Komzák „Volksliedchen“, melyek a Kún-kollégium négy szász növendéke által igen kedvesen és igazi érdelemmel adták elő.

A műsor harmadik pontja H. Laufs egyfelvonásos darabja: „Die Naturheilmethode“, melyben ismét látjuk a szinpadon e téren egyik régi ismerősünket: Graef Anna urnőt, aki mindig igazi hive volt a szinpadnak s mint ilyen most is kivette részét. Partnere, tiszteletes Theil Rudolf ur, egy nagyon hálátlan szerepben igyekezett a legjobbat produkálni. Widmann Gerda k. a. mint szerelmes naiva tulságosan kedves és vidám volt. Spitra Ernő ur, dacára annak, hogy most lépett fel először szinpadon, mégis meglehetősen biztosan mozgott; míg Hollitzer Richard ur sok ügyességet mutatott komikus szerepében.

Azonban az estnek a fénypontját a műsor utolsó száma képezte: az énekes tánc: „Die lustigen Mädels mit dem Parapluis“ katonazene kíséret mellett. A szereplők: Müller Jetty, Brotschi Malvin, Widmann Gerda és Holtrich Berta kisasszonyok — feltűnően ügyesen öltözve — oly kitűnően játszottak, hogy viharos tapsot arattak és közkívánatra ismételniök kellett a darabot. A műsor végeztével felharsant a katonazene és vidám tánc kezdődött, amely a kicsiny, de jókedvű társaságot későig együtt tartotta.

Ez az estély is egyik bizonyítéka tehát annak, hogy a „Frauenverein“ mindig a legjobbat mutatja be. A magyar társadalom tagjai is látogathatnák e mulatságokat, hiszen a szászok a magyar mulatságokról nem maradnak el soha és mindig lehetőleg nagy számban képviseltetik ott magukat. Ezáltal a társadalmi összeköttetés bensőbb lesz, ami mindkét részre nézve csak haszon lehet.

Sch. J.

Sport.

Lesz-e jó és alkalmas korcsolya-pályánk?

Ez a kérdés foglalkoztatja most a korcsolyázni szerető szászvárosi közönséget. Persze, hogy a 18-án esett arasznyi hó erőssen lelkesítette a téli-sport kedvelőit. A ródlizás már javában megindult.

Ugy tudjuk, hogy Ziepfelmayer Mátvás alezredes és dr. Pataky Dániel ügyvéd, a városi képviselőtestülethez kérést nyújtanak be, amelyben a Kún-kollégium új épülete előtti kisparknak egy korcsolyapálya céljaira leendő átengedését kérelmezik és pedig úgy, hogy a pályát teljesen díjtalanul Liebl József ezredes szivességéből és hozzájárulásával katonák készítenék el anélkül, hogy a park jellegét eltüntetnék. Tavasszal egyszerű lecsapolással a jégpálya vize bármikor levezethető lenne.

E kérést a tanács és a képviselőtestület fogja tárgyalni. Kiváncsiak vagyunk az elintézésre. Megjegyezzük, hogy nagyon alkalmas helyen létesülne ez a kis jégpálya.

A kollégiumi tanítást nem zavarná, mert zene mellett csak ünnepnapokon korcsolyáznának a sportolók.

A korcsolyázók, sőt a nem korcsolyázók is is úgy Liebl József ezredesnek, valamint Ziepfelmayer Mátvás alezredesnek és dr. Pataky Dániel ügyvédnek hálásak lesznek a jégpálya létesítése körüli fáradozásukért.

Kérjük a városi tanácsot, illetve a képviselőtestületet, hogy e kérés elbírálásánál vegye tekintetbe azt, hogy ellenszolgálmányképpen a park tavaszi helyreállításánál is remélhető lesz egy kis katonai segítség, továbbá azt is, hogy ezzel a város közönségének egy kellemes és kedves szórakozási helyet és alkalmat fog nyújtani.

San-Toy.

NAPI HIREK.

Nagyrabecsült olvasóinknak, munkatársainknak és barátainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

— **Személyi hírek.** Kövesházi Kövess Hermann hadtestparancsnok és Poleschényky József dandárparancsnok a napokban városunkban időztek, mely alkalmattal az itteni helyőrség fölött szemlét tartottak. Mindketten megelégedésüknek adtak kifejezést a látottak és tapasztaltak felett.

— **A Szászvárosi magyarpárt közgyűlése.** A magyarpárt f. hó 14-én, vasárnap délután népes közgyűlést tartott, melyen a városi képviselőtestületi tagságra való jelölés ügyében véglegesen döntöttek. E gyűlésen a megejtett szavazás eredménye alapján a képviselőtestületi tagságra dr. Görög Ferencet, a magyar párt titkárát jelölték, aki a beadott 100 szavazatból 92 szavazatot kapott. Eszerint a magyarpárt részéről a képviselő testületi tagsági helyekre véglegesen vannak jelölve a következők: Ábrahám Albert mézáros, Balogh József kir. ítélőtáblai bíró, dr. Balogh János járásbíró, Farkas Jakab kocsigyártó, dr. Görög Ferenc főgimn. tanár, dr. Kristóf György főgimn. tanár, dr. Pataky Dániel ügyvéd, Sebestyén Árpád járásbíró, Vig Gábor szücs. Póttagok jelöltetni fognak: Roth Ágoston főgimn. tanár, Riebel Albert kereskedő, dr. Radó Izidor ügyvéd, Orbán Lajos főgimn. tanár és Gönczy Sándor asztalos. Még három évig tart a megbízatása a következő képviselőtestületi magyar tagoknak: Fodor Gyula főszolgabíró, Kétes Sándor birtokos, Megyasza István vendéglős és Steiner Fülöp kir. adóhivatali fő-ellenőr. A legtöbb adót fizetők közül pedig magyartagok a következők: Sárói Szabó Péter kir. körjegyző, Ábrahám Manó kereskedő, Schulmeister Gábor vendéglős Simon Ferenc nyug. igazgató, Lefkovits Ármin terménykereskedő, Kovács Gyula nyug. miniszteri tanácsos; a póttagok között: Barcsi János kereskedő, özv. Hermann Károlyné magánzó, Lobstein József kereskedő és Bocz Soma takp. főkönyvelő.

— **A bíróság köréből.** A király Demjén János székesfővárosi rendőrfogalmazót a dévai törvényszékhez albiróvá nevezte ki.

— **Főigazgatói látogatás.** Dr. Walter Béla, a nagyszabenyi tankerület főigazgatója folyó hó 10-én Dévára érkezett, hogy szokásos iskolalátogatását elvégezze. Együttal 12. és 13-án tartották meg a decemberi póttérségi vizsgálatokat is.

— **Hymen.** Nagy Gyula dévai ref. segéd lelkész folyó hó 7-én tartotta esküvőjét Mihályi Ida dévai m. kir. postakezelőnővel a ref. templomban.

— **Esküvő.** Dr. Fenyő Samu, pécsváradi ügyvéd f. hó 8-án tartotta esküvőjét Weisz Irénke urleánnyal Szászvároson. Sok szerencsét kívánunk!

— **Előléptetett tanárok.** A közoktatásügyi miniszter Varga Ignác dévai főreáliskolai tanárt a VIII. fiz. osztály 3-ik fokozatába, Hackmüller Oszkár tanárt pedig a XI. fiz. osztály 3-ik fokozatába léptette elő.

— **Vármegyei közgyűlés.** A vármegye törvényhatóságának szokásos évvégi rendkívüli közgyűlését f. hó 30-ára tűzte ki Mara László főispán; a tárgysorozat most van munkában. — Annak idején közölni fogjuk ennek főbb pontjait.

— **Halálozás.** Benedekfalvi id. Benedikty József volt 48-as honvédőrnagy, birtokos a f. hó 13-án 85 éves korában hosszas szenvedés után Vajdahunyadon elhalálozott. Halála tisztelői sorában, habár már nem jött váratlanul, általános megdöbbenést keltett. Temetése f. hó 14-én volt. Életrajzi adatai a következők: Született a hunyadmegyei Sztrigyszentgyörgyön 1828-ban. Iskoláit Szászvároson végezte, honnan a karánsebesi lovastiszti iskolába ment. 1847-ben mint huszárhadnagy be lett osztva a 6-os pesti császári huszárezredhez. A forradalom kitörésekor átlépett a Damjanich lovasságába, hol már 1848. október 7-én megkapta a főhadnagyi rangot. A híres szolnoki ütközetben már mint százados vett részt és vitézségeért Damjanich sajátkezűleg tüntette ki a vitézségi érdemkeresztel. A tápióbicskei ütközetben mint Kiss Ernő segédtisztje vett részt. Szeben ostrománál Bemtől egy díszpuskát kapott. A fegyvert Világosnál tette le s azután Szászvárosra menekült, hol alig egy hétre rá elfogták és az aradi várba zárták, honnan Teleki Sándor gróffal sikerült megszöknie. A többi menekülővel ő is Törökországba ment. Rövid itt időzés után Törökországot is elhagyta és Olaszországba ment, hol beállott a királypárti seregbe. Mint piacenczai huszárognagy résztvett a szicíliai expedicióban, hol vitézségeért Umberto-érmét kapott. Az olasz királyság megalakulása után Párisba ment, innen Széchenyi basa meghívására Konstantinápolyba, mely alkalmattal a khedive vendége is volt Kairóban. Emigránskodásának ékesszóló tanujele voltak a nagy gonddal és fáradsággal még Egyiptomban összegyűjtött régiségei, melyeket itthon a nyugalmas időben szakszerűleg rendezve, ősi kuriájának egyik termében helyezett el. Egyiptomi uti leírását az 1910—11-es években a Vajdahunyad és Vidéke hetilapban le is közölték. 1868-ban tért haza, felajánlván szolgálatát az akkor alakuló honvédségnek. Azonban itt megfellelő rangot nem kapván, visszajött vármegyéjébe és Petrozsényban megválasztották szolgabírónak. Három évi hivataloskodás után városunkba jött s itt gazdálkodni kezdett. 1890-ben nősült, elvette benedekfalvi Benedikty Margitot, mely házasságból 3 fiugyermek született és ebből kettő, Albert és Lajoska még ma is élnek.

— **Algyógyról írják:** A verestoronyi határrendőrség jelentésére tegnap kellett volna a kolera fertőzött Bukarestből haza jönni Válemáreba egy koleragyanus egyénnek, az illető azonban nem érkezett meg. Félő, hogy a román karácsonyi ünnepek közeledtével, még sokan fognak a szomszéd ország fertőzött vidékeiről hazaszállingózni. Szirb Sándor rovott multu, többször büntetett bózesi lakos e hó 13-án Nona Mihály bózesi malmába betört és lisztet lopott. Midőn a 3-ik zsák lisztet akarta elemelni, tetten érték, azonban sikerült elmenekülni. A büntetéstől való félelmében e hó 15-én egy kertben, egy fára feltett 2 égő gyertyát és az ezek közötti ágra felakasztotta magát. Másnap holtan kapták meg.

Koszte György váleamarei lakos, civódás közben megszurta Bendeán Mihály szintén odaváló lakost, ki 3 napi szenvedés után meghalt. A büntügyi eljárást a dévai

kir. ügyészség megindította. A halottat felboncolják. A tettest letartóztatták. Kezd már a népből is kihalni a vallási és erkölcsi érzés, az erkölcsi züllés szélén állunk. Szomorú jele az időknek! Videánt!...

— **Bartóky államtitkár erdélyi útja.** Bartóky József dr. földmivelésügyi államtitkár hétfőn reggel Kolozsvárra érkezett. Az államtitkár utazásának célja a földmivelésügyi miniszter hatáskörébe tartozó hivatalok megvizsgálása és az erdélyi kincstári birtokok és telepek megszemlélése. Az államtitkár ez útjában a többi erdélyi városokat is felkeresi.

— **T. tudósítóinkat,** valamint tudósítást beküldő t. olvasóinkat ez uton kérjük, hogy tudósításaikat úgy adják postára, hogy azok legkésőbb a hét s z o m b a t j á n a k reggelén itt legyenek.

— **Fizetés javítás.** A hunyadmegyei első takarékpénztár igazgatósága f. hó 11-ikén tartott gyűlésén igen öröndetes meglepetésben részesítette az intézet derék tisztikarát. Az összes tisztviselőknek felemelte fizetését 20%-al. A fizetésjavítást megelégedéssel fogadták az érdekeltek s szívesen regisztráljuk mi is.

— **Évzárás a Kún-kollégiumban.** A Kún-kollégium előljárósága f. hó 17-én tartott nagy gyűlése, melyen az összes tagok jelenlétében az 1914. évi költségvetés állapítatott meg, ünnepi aktussal végződött. A tárgysorozat befejezte után Balogh József főgondnok visszatekintve az iskola történetére a lefolyó évben s abban az előljáróság tagjainak lelkes, önzetlen s építő buzgalmára: meleg szavakkal kívánt boldog ünnepeket és új évet az előljáróság minden egyes tagjának, hogy a kollégium felvirágzásáért a jövőben is hasonló bekeséggel munkálkodhassanak. A felhangzó éljenzés nemcsak viszonzása volt a jó kívánságoknak, hanem egyuttal kifejezője annak is, hogy az előljáróság szeretettel és tisztelettel veszi körül elnökének személyét, ki a kollégium iránt tanusított lankadatlan érdeklődésével is valóságos vezetője az iskola életének.

— **Ügyvédi iroda.** Dr. Székely Ferenc ügyvéd irodája jelenleg a Sörház-utcában, (Schul Zsigmond-féle házban) van.

— **A Kún-kollégiumban** a karácsonyi szünetidő f. hó 19-től jövő év január 4-ig bezárólag tart.

— **Virághullás.** Egy angyal az égbe szállott. Karácsonyi Miklós járásorvos 5 éves Miklós nevű fiacskája f. hó 12-én rövid szenvedés után Algyógyon meghalt. A kiváló szépségű jó és kedves gyermeket e hó 14-én temették el a szászvárosi róm. kath. sirkertbe. A gyászháznál tartott beszentelésre megjelent a helyi intelligencia és a község apraja nagyja. A gyászszertartáson a szászvárosi Szt. Ferenczendi zárda főnöke és a szászvárosi róm. kath. hitközség plébánosa pontificált, a Szt. Ferencz rendű áldozár pedig igen szép, kellemes, iskolázott hangon egy gyönyörű egyházi dalt énekelt. Megható volt: midőn a kis halottat a gyászkocsira emelték, a megtört anya fájdalmas felkiáltása: „Isten veled kedves, drága gyermekem!” s a kis halott 7 éves fivérének feljajdulása: „Ne vigyék el az én kedves testvércském!” E fájdalmas jelenetnél egy szem sem maradt szárazon. A részvét és fájdalom ily nagy megnyilvánulásánál látjuk, mennyire igaza van Eötvösnek, midőn írja: „Egy nagy rejtély az emberi lét s csak, ki e földön tul meri keresni magyarázatát, az élhet anélkül: hogy kétségbe essék, hisz a szép föld alá nem áshatunk, s nem gondolhatunk vissza a multra a nélkül: hogy sötét, hideg enyészetet ne találjunk.” A gyászoló családot általános, őszinte részvét környezi.

— **Szolgák kinevezése.** A dévai kir. törvényszék elnöke Keresztes József kolozsvári ítélőtáblai napibéres szolgát a marosillyei járásbirósághoz és Kovács György kolozsvári ítélőtáblai napibéres szolgát az algyógyi járásbirósághoz IV. oszt. hivatal-szolgákká kinevezte.

— **Református konvent.** A református egyetemes konvent Degenfeld József és dr. Kenešsey Béla püspök elnöklésével f. hó 17-én kezdte meg több napra terjedő tanácskozásait. Mindenek előtt az egyház-község vagyona után járó tőkeamat-segély megállapítására tértek át. A százezer korona összegből 15—15 ezer koronát kap a dunamelléki, a dunántuli és a tiszaineni egyházkerület, 35 ezer koronát a tiszántuli és 17 ezer koronát az erdélyi egyházkerület. Nagy Károly kolozsvári egyházkerületi főjegyző azt hangoztatta, hogy Erdélynek nagyobb szüksége van a segélyre, mint a dusszágad Debrecennek. György Endre felszólalása után az eredeti javaslatot fogadták el.

— **Hátszeg város legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagjai.** Hátszeg város közgyűlése a következőleg állapította meg a virilisták névsorát: Ipar és kereskedelmi bank, Hunyadmegyei első takarékpénztár, Hatiegana, dr. Kölgýessy A. Antal, Weil Lajos, Popovits Kornél és Virgil, Hirsch Ignác, Dr. Ajtay Aladár, Dr. Bontescu Viktor, Dr. Déri J. Jenő, Báts János, János Albert, Berkovits Henrik, Ábrahám Salamon, Dr. Vajna Farkas, H. Szöllősy Elek, Villanytelep, Sielariu István örökösei, Határörök, Léb Adolf, Fehér Róbert, Stern Edmund, Dr. Parasca Leó, Schaum Antal. Pótagok: Hirsch Caller, Kindler Mór, Bernád Miklósné, Lady Gyula, Klein Dávidné, Kardos Mihályné.

— **Mi van a költségvetéssel?** Ugy látszik Szászváros városa kezd a specialitások terén vezetni s híressé lenni. Pótadója nincs (majd lesz!), tisztviselőit primán nem tudja kifizetni s most pedig megmutatja azt is, hogy az 1914. évi költségvetése — dacára, hogy már az év végén vagyunk — nincs összeállítva. Azt hisszük — így választások előtt — nem egészen közömbös a város közönségének, hogy a költségvetés hogy néz ki. Minden adózó polgár várja, lesi a költségvetést s érthető kíváncsisággal óhajtja már látni, tudni, hogy a városi okszerű és modern gazdálkodás számo k b a n hogyan néz ki. Ugy látszik indemnity alapján fogják a jövő évi kiadásokat eszközölni. Ez is csak valami!

— **Felszólalások,** melyek lapunk késedelmes, vagy pontatlan kézbesítésére vonatkoznak, valamint minden lakáscim-változás a „Szászváros és Vidéke” kiadó hivatalának jelentendők be.

— **Az Erdélyi Szövetség,** megalakult Kolozsvárott, a lelkes voltáról híres, kincses város közönségének tüntető részvétele mellett. Az alakulásról bőven emlékeztek meg a fővárosi lapok, csak a színházban lefolyt tüntetésről nem. Este a színházban t. i. megjelent Apponyi Albert gróf és Justh Gyula, akiknek belépésekor a közönség felállt, percekig tapsolt és éljenzett, közben a színházi énekkar a zenekar kísérete mellett a himnusz énekelte. A megható tüntetés a közönség szemeibe könnyeket csalt. A nagyülésen Hunyadvármegyéből részt vettek: Dr. ifj. Issekutz Gergely, Nalácy Géza, Pogány Béla, dr. Sándor Sándor, dr. Tolnay Lajos.

— **A szászvárosi izraelita nőegyletnek** e hóban rendezni szándékolt mulatsága — közbe jött akadályok miatt — bizonytalan időre elhalasztott.

— **Sylvester-est.** A szászvárosi „Liedertafel” ez évben is megtartja szokásos Sylvester-estélyét a „Transsilvania” disztermében. A műsor összeállításán serényen dolgoznak s amint halljuk az idén minden tekintetben felül fogja mulni az előző éveket. Részletes műsor jövő számunkban.

— **A Kún-kollégium diákestélye,** amint már jeleztük a farsang első hetében, (február elején) lesz. A programot most állítják össze. Mondanunk sem kell, hogy Mester Mihály a multság tanár-elnöke és Alföldy Béla zenetanár mindent elkövetnek, hogy a farsangnak ez a fénypontja jól sikerüljön. Jövő számunkban többet.

— **Elgázolt munkások.** Tudósítónk jelenti: Marosillye mellett, Márk Áron kozsai és Marián Gusztáv szirbi lakosokat a marosillye—lugósi helyiérdekű vonat, amint a sineken keresztül haladtak, elgázolta. Márk Áron nyomban meghalt, Marián-nak pedig mindkét lábát elvágta a kerekek. Életveszélyes sebével a dévai közkorházba szállították.

— **Sertéshus füstölde Szászvároson.** Simon Sándorné (néhai Kapronczay Mátyás neje) a volt Jelmán-féle fatelepen (Major-utca 23.) sertéshus füstöldét létesített, ahol olcsó áron lehet a tél folyamán sertéshust füstöltetni. A háziasszonyok figyelmét ez uton is felhívjuk erre.

— **Vesztett macska garázdálkodása.** Kudsirról jelentik: F. hó 13-án Juga Péter lakóházába beszökött egy idegen macska s megmarta őt és a nála lakó Hummel Jánost és ennek 5 éves fiacskáját. Midőn ezek a községi előljáróságon erről jelentést tettek, küldt, hogy e macska előző napon Rakolcza Annát, Heinrich Albertné és Zoltán fiát is megmarta. A macska elmene-kült s így a gyorsan kiszállott Gönczy Ödön állatorvos nem vizsgálhatta meg az állatot. A járási főszolgabíró nyomban intézkedett a megmárt egyéneknek a budapesti Pasteur-intézetbe leendő felszállítása iránt. Kudsiron most nyakra-főre ütök agyon a macskákat.

— **Megjutalmazott jegyző.** Herlea Sándor felkenyeri községi jegyző az új adókezelési utasítás alapos, mélyreható tudása, megfelelő, pontos és lelkiismeretes teljesen szabályszerű alkalmazása, s az adóügyek terén szerzett érdemeinek betudása mellett a dévai kir. pénzügyigazgatóság különös kitüntető elismerésben és 50 kor. jutalomban részesítette, melyet a szászvárosi kir. adóhivatalnál részére ki is utalványozott.

— **Hatóságilag engedélyezett kereskedelmi ügynökség Szászvároson.** Szatmáry Aladár városunkban általánosan ismert ügynök, ujabban a brüni, olmützi, reichenbergi és jägerndorfi posztó- és szövetyárak képviselőjét kapta meg s így most ujólag a közönség rendelkezésére áll s ajánlja e gyárak finom és olcsó gyapjuszöveteit. Az érdeklődők írásban vagy személyesen értekezhetnek vele. Lakik Sétatér-utca 5.

— **Az új mozia Transsilvaniában.** Lapunk zártkörű értesültünk, hogy Schuster János helybéli polgártársunk moziája ma vasárnap nyílik és d. u. 4, este pedig 8 órakor előadást tart. Műsor következő:

A pajkos színész.
A megsökött fegyenc.
Marathon halála.
Adólar mindenben tuloz.
Gaumont hiraó.
Bellagu.

Babérfa és koldusbot, színmű 3 felv. Karácsony első napján a városi szegény gyermekek javára jótékony célú előadás. Erről külön plakát. Előadások a Transsilvania disztermében. Helyárok a rendesek.

— **Baleset a villanyoszlopon. Kít terhel a felelősség?!** Lapunk zártakor jelentik, hogy szombaton d. e. 10 órakor egy szerelő fiúval a Felsőmajor-utcában ledől egy villamos pózna s a fiút össze-vissza zuzta. A fapózna alja ugyanis rothadt volt. A fiu mintegy 8 méter magasságból iv alakban zuhant a póznával alá. Életveszélyes sérülések. Részletek jövő számban.

— **Duma Géza** cigányprimás karmester, hírneves zenekarával a hét minden vasárnap és kedd estéjén a Transsilvania szálló éttermében zeneestélyt tart. A zenekedvelő közönség figyelmét ez uton is felhívjuk erre!

— **A katonák karácsonya.** A közös hadügyminiszter rendeletében utasította az ezredek parancsnokságát, hogy a katonáknak az idén teljes karácsonyi szabadságot adjanak, még pedig december huszadikától kezdve január másodikáig.

— **Egy néhány lámpát a vasuti állomáshoz vezető országútra!** Több helyről panaszkodnak, hogy a vasuti indóházhoz vezető országúton este és éjjel veszélyes a közlekedés. Gyakran megesik, hogy a lámpával ellátott városi kocsik összeütköznek az idegen lámpánélküli járművekkel. Ezt egy néhány utcai lámpával el lehetne kerülni, mert ezáltal a gyakran kényszerüségéből gyalog bejövő utasok biztonsága is biztosítható. Ezt megkívánja a rend, a közbiztonság és az idegenforgalom! Az illetékes hatóság figyelmét felhívjuk e panaszokra.

— **Az erdei iskolák szaporodása Svájcban.** A genfi és lausannei városi hatóságok által mutatott jó példán okulva, a folyó év nyarán Neuchatel városban is szerveztek egy erdei iskolát egy a várostól csak néhány kilométernyire fekvő terjedelmes bükkerdő közepén. Az erdőt egyébként is villamos vasut köti össze a várossal, s mivel az iskola a villamos vasuti állomástól nyolc-tíz pernyi gyaloglással egy pompás erdei uton kényelmesen elérhető, a hely megválasztása egyike a legsikerültebbeknek. Mint érdekességet említjük fel, hogy a neuchateli erdei iskola céljaira szolgáló kétemeletes kőépület eredetileg vendéglőnek épült és évek hosszú során erre a célra is szolgált, sőt vasárnaponként ma is ez a városi kiránduló közönségnek pihenő helye s a földszint egy részében levő konyha és étkező helyiségek ünnep- és vasárnapokon maiglan is vendéglői célra szolgálnak, hétköznapiokon azonban a vendéglő zárva van s az épület tisztán csak iskolai célokra szolgál. Az iskolában járó, ide beosztott gyermekek egyébként otthon a városban laknak szüleiknél és csak reggel, minden nap nyolc órakor mennek ki tanítónőjük felügyelete és vezetése mellett villamossal az erdei megállóig, ahonnan azután gyalogszerrel sétálnak ki az iskolához. Délelőtti kilenc és tizenegy óra között van az előadás két negyvenöt perces turnusban, amelynek végeztével tejet és kenyeret osztanak ki a növendékek közt. Délután csak egy tanítási óra van, amely 3 órakor végződik, amikor újra kenyeret és tejet osztanak ki s ezután a napi munkát séták, játékok és az egyik, vagy másik tanítónő felolvasása fejezi be, melynek végeztével este 6 órakor a gyermekek tanítónők vezetésével haza, a városba térnek vissza. Az iskola június 17-én nyílt meg huszonhat tanítvánnyal, akiket az orvosok a városi iskolák gyenge egészségi állapotban levő, szegénysorsú növendékeiből válogattak ki s érdekes, hogy mind a huszonhat növendéket csupa elsőosztályos növendékek sorából válogatták össze s így az erdei iskola összes növendékeinek szellemi nivója elég egyforma volt, ami tanításukat lényegesen könnyebbé tette. Az iskolát szeptember elejéig tartották csak — a rossz időjárás miatt — nyitva s így a gyermekek az egész nyári időszakot mégis szabadban tölthették, ami — az aránylag rövid idő dacára is — úgy egészségi állapotukra, fejlődésükre, mint fizikai és szellemi előhaladásukra is szembetűnően jótékony hatással volt. A jó példán okulva, a jövő évben már Bern, Basel, Luzern, Ostermundigen és Freiburg városokban is szervezik és megnyitják a kitűnően bizonyult erdei iskolákat. Hát nálunk mikor fogják utána csinálni ezt?!

CSARNOK.

Álmok.

*Megtört már a varázs, szertefoszlott képe,
Mint a hulló rózsza gyöngye érintésre.
A sok bohó álom meggyült már halomra,
De jó, hogy közülök egy se vált valóra!
Ha valóra válva hagynának el engem,
A nagy harcban talán megtört volna lelkem.*

*Elszállt, eltűnt minden, mint egy futó felhő:
Letűnt boldogságom, soha vissza nem jó.
Meg van írva, láttam: futó csillag fénye
Árnyat vessen álmom legeslegszebbjére.
Elhagyatva állok, égő fájó könnyem
Gyógyítgatja lassan siró, árva lelkem.*

*Mért is tudtam bennök olyan nagyon bizni,
Tűnő képeikben örök valót hinni!? —
Oda adtam szívem, oda lelkem érte,
Cserébe ezekért boldog valót kérve,
S mégis úgy eltűntél álmod legszebbike,
Mint a hulló rózsza gyöngye érintésre.*

Szántó Viktória.

A pusztán.

Irta: Incze Béla.

A végtelen rónaságon messze hangzik a gazdák legkedvesebb zenéje: a cséplőgépek bugása.

Bármerre néz a szem: az izzóan rezgő juliusi levegőben vékonyan szállongó füstfelhők jelzik a szorgos munka eszközeinek működését, némelyik látszik is a barnálló asztagok előtt, kiváltképp sűrűn a nádudvari dülőkön, laposokon, ahol legtöbb asztagot emelget a délibáb messzelátszó hullámképe.

Az ágotai csárda közelében, a Ladányi László tagjában is javában foly a cséplés — kellő asszisztencia mellett. A fényes segédlet alatt pedig nem a nagyszámu munkásnépet kell csupán érteni, hanem a jókedvű uraság jókedvű barátait is, akik az akácok alatt, hosszú asztal mellett gyönyörködnek — az aranykalász ontotta áldásban, — a pompás időjárásban, a dus asztal örömeiben, talán egymásban is — és a félszemű primás muzsikájában, amint andalogva, lelkesedve huzza a mulatozó tekintetes urak fölébe:

Én felém is hajladozott,
Mosolygott egy rózsza...

Az amint a szives magyar melódia erejével, tisztaságával, édes-bánatos hullámmásával végig száll a porlepett akáclobok alatt! rásimul a hangulatok befogadására immár alkalmas lelkekre, rátelepedik a most különösen meleg szivekre és a hangos, vidám beszélgetésbe csakhamar beleszól a szép, férfias hangok érzelmes danája:

Hej bár sose hajladozott,
Ne mosolygott volna...

Emelkedik, csendül, ürül a pohár a jókedvű urak között és a hatalmas termető fiskus, Sándor Gábor harsányan kiáltja félig kiivott pohara melől:

— Lemérni! Az én kontomra!

A tanyásgazda beigazítja a gabona mérleget és a banda tagjai mosolygós arccal indulnak, hogy tulessenek a mulatságnak ezen immár ötödször ismétlődő intermezzóján, amely mindeniknek a testsúlyukkal egyenlő nehézségű gabona adományozást jelenti:

Legjobban járt a gordonos, akit derék testi sulya mellett hűséges társa: a nagybőgő is támogatott az osztalék elnyerésénél.

— Igyatok, hogy többet nyomjatok! — harsogja Sándor Gábor ur és parancsa nem is marad pusztában elhangzó szó, de sőt igenis élénk, sőt mulni se akaró viszhang követi a boros és parádi-vizes üvegek között támadó csörömpölésben, amely a zene iránt érzékeny füleket annyira lefoglalta, hogy a tanyásnak néha kétszer is kellett szólítani a lemerésre kerülő művészt, míg az a boros asztalnál meghalotta.

— Hány kiló vagy Dávid? — hangzik a harsány érdeklődés.

— Eppen száztíz, kéremalászon... feleli somolyogva Dávid ur, boldogan lépdelve lefelé a mérlegről, az átnyalábolt brugóval.

— Na, majd több is lesz!

— Igenis, kéremalászon...

Ujra csördült, koppant a pohár, ismét fülhangzott a siró hegedűkön a vágyakozó szív áradozása, csapongása s a jókedv szárnyán emelkedő — szálló nótázás talán megállította volna a munkásokat is szorgoskodásukban, ha munkájuk természete engedti vala, — de a gépész: az bizony ugyancsak irigykedve nézte, hallgatta a nótázást és mintha gyors tempoval szívott és sűrű füstkarikákat eregető pipája is mérgesen pöfékelte volna utána:

— A szegény ember meg kutyáskodik...

— És talán kitörni készülő indulatában nagyot csavart a rézfogantyun, hogy a vizgöz hangos sustorgással kezdett kiáramlani, nedvesen csapódva le a ponyvával beterített földre.

Éles füttyszó sivitott keresztül az izzó levegőn és hangos, csattogó, döngő zakatolással rohant el a gyorsvonal a tanyák mellett — és viharként száguldvá tűnt tova a rónaságon, vágatva az erdélyi hegvek felé.

Ilyu Tóth István fölemelkedett az asztal mellől és elkészönt a társaságtól.

— Körülnézek a tanyámon. Estére visszakerülök.

— Viszontlátásra!

— Elvárunk! — hangzott utána, amint könnyű kocsián a jobboldali dülők felé elhajtott.

— Szomorú a fiu, — mondta pipáját tömögetve Vendég Horváth Tamás, az örökös lakomázó.

— Majd megvidámul! — vetette oda Náci patikus — a leány szereti.

— Meg, ha meg... — kételkedett fehér tarkóját simogatva Tamás bácsi, — Kávásiek olyanok... ismertem az apját...

— Én a nagyapját is... — kiáltotta mérgesen Hörcsög doktor, majd fölboritva — az előtte álló parádi vizes palackot.

— Hja, a származás, a mód... szivta csöndesen, méltóságosan szivarját Veress, a nyugalmazott kapitány — a manirok...

— Bizony... meg a jó nevelés — fontoskodott Tátos, az ujfalusi bérlő.

— Ne beszélj! A galas az ur! — rikoltott Hörcsög, az asztalt csapdosva és neki-vörösödve a méregtől.

— Ott a hol nincs... De Kárásiék...

— Már az igaz...

— Száz ökor jár be az udvarukra...

— Hát aztán?! Tóth István se koldus... van vagy ezer holdja, primé klasszisz! — dühöngött tovább az érdekes doktor, akinek a homloka is kezdett már vörösödni.

— Meg a sárréti bérlet...

— Hát a debreceni házak?...

— Jó, jó, — de a familia...

— Mit familia? — bolond beszéd!... ovári gazdász, huszár volt...

— Aztán csinos fiu, a vidéken nincs hozzá fogható...

— Kivéve az apját...

— A nemzetes ur?... az bizony szép szál ember... nemzetes Tóth István ur, — de hát...

— Az, az, de hát — Gyuri főispán akar lenni! — mosolygott gunyosan Éles mérnök ur és egyett igazított csillogó csipetfőjén, hogy szilárdabban álljon.

— A főispán pedig ur... nagy ur... — szólt előkelően Tátos — Tóth István azonban csak nemzetes ur...

— Szamárság! az is éppen olyan ur! — dülledt ki vérben forgó szeme Hörcsög doktornak — gazdag ember, derék ember és ur!

— Na, urnak talán mégse ur, csak olyan komotos életű ember... az, az: komotos életű ember, de nem ur, nem bizony! — látogott és fölényesen nézett szerte, hátra-vetett székén Tátos, készülve az újabb magyarázatokra és finom disztinkciókra, amelyek elől Hörcsög dühösen fölpattanva menekült és a cséplőgépek működése iránt kezdett érdeklődni.

— Kár, bizony kár — sóhajtozott Vendég Tamás bácsi — szegény Zsófi is mindig sir azóta...

— Annál jobban mulat Gyuri. Tegnap délután is ugyancsak huzatta Váradon. Talán most is a „Sas“-ban rostokol — ujságolta Tömlő Jóska, a kövér fiskális.

És minthogy emlegették, a közmondás igazsága szerint: ime, a maga valóságában robo-

gott be tájékozó paripáin Kávási Gyuri és már a kocsból odarikkantott a cigány felé:

— Az öreg kegyelmes ur notáját, hé!

S amint parancsára rögtön új irányt vett a vonók mozgása, fujta is már tele pohárral a kezében:

Vékony deszka kerítés,
Hej, de karcsu teremts...

És a daliás urfi csapongó kedve, élénk vidámsága gyorsan fölfokozta a hangulatot és az egész társaság fölött a gondtalanság jó érzésével, mosolygásával, éleltségével telepedett meg a nyugalmas boldogság zavartalan derűje, mely részesei előtt mindent kellemesebb, ragyogóbb színekben tüntet föl, mint a valóság képe mutatná — és amely reménnyel, bizakodással tölti el a szíveket, az élet meglévő és eljövendő viszonyai, körülményei — és lehetőségei irányában.

Észre se vették, hogy a nap veres tányéra már a róna széle felé siet s a föltámadó hűvös fuvalom jelzi az alkonyat közelségét. Az urak meleg, érzelmes, zajos hangulatának tüze, heve ott szólott a hegedűben, klárinétban, cimbalompengésben, mind több bátorság és több kedv származván át a sokszori leméretés és mindenféle jók bevétele — után — a bandának tagjaira is. A félszemű primás remekelt, a cimbalmos szolói hangos tetszésre találtak és a klárinétos kuruc nótázásán talán a munkától elpihent és a tanya köré telepedett cséplők is éljen-rivallásban törtek volna ki, ha merészkednek vala érzelmeik kifejezésére.

A csillagok is kezdtek már feltűnedezni a szürkülő égen, mikor vágatva érkezett az udvarra Kávásiék lovásza.

Fáradtan, sápadtan szállott le a lóról, nem tudva merre menjen, mitévő legyen? Csak szemei nyugtalan járásán látszott, hogy már keresi.

Kávási Gyurinak elakadt a nóta az ajkán, kihullott kezéből a pohár, amidőn a rémülettől, kimerüléstől zilált arca tekintett. Megriadva ugrott fel:

— Mi az? Mi történt?

— A kisasszony... délelőtt... két golyóval... — és fuldokolva, zokogva roskadt, borult ura elibe a hű ember, átfogva annak lábait, mintha védeni akarná a talán őt is fenyegető pusztító veszedelemtől.

Kávási ész nélkül ragadta ki magát lovásza karjaiból és mielőtt a megdöbben, szíven sujtott társaságból valaki megakadályozhatta volna, fölugrott a kimerülten fújó paripára és erős rántásokkal, szorításokkal akarta indítani a fáradtságában csökönyös állatot.

Ebben a pillanatban fordult be ifju Tóth István kocsjá, egyenesen szembe jövén a lovával küzködő Kávásira.

— Gazember!... te miattad!...

És megvillant az előrántott pisztoly csöve és eldördült... azután másodszer... harmadszor is, mire a megvadult paripa eszeveszett vágatással ragadta tova lovasát Várad irányában.

Ifju Tóth István pedig véresen fordult le a kocsból és némán terült el a földön, — meg se mozdulva többé egy szempillantásra se immár.

Miért szeretem a karácsonyt?

Legszentebb ünnepem a karácsony. Karácsonykor született a szeretet Krisztus személyében. Szeretet! Mi, akiknek évezredes átöröklés és nevelés révén vérünkben van a szeretet, tán nem is tudjuk eléggé mérlegelni a szeretet értékét. Csak akkor tudnók igazán megérteni, ha egyszer nem szeretne senki és mi sem szeretnénk senkit. Igen, ha mi sem szeretnénk senkit. És ez a szeretett sokkal boldogítóbb, mint az, amellyel minket szeretnek, mert ha mi nem szeretünk, nem tudjuk megérezni a mások szeretetét és így nem esik az jól nekünk, hidegen hagy. Mély bölcsesség és végtelen nagy boldogság rejlik Krisztus e mondásában: „Szeresd felebarátodat, mint te magadat!” (Máté XXII. 40.) és „Sze-

ressétek ellenségeiteket, jót tegyetek és kölcsönözzetek, semmit vissza nem várván: és nagy jutalmatok lesznek és a Magasságbelinek fiai lesztek, mert Ő kegyes a hálátlanokhoz és gonoszokhoz is.” (Lukács VI. 35.)

Csak akkor tudjuk megérteni a karácsony jelentőségét és akkor tudjuk igazán megérteni a szeretetnek mindennél drágább értékét, ha visszagondolunk a Krisztus előtti társadalmi és családi életre, amelyből hiányzott ez a fogalom: „Szeressétek ellenségeiteket is!” A magas műveltségű és művész görög nép szép, művészi életet élt, amelynek harmonikus, szép voltát csodáljuk, de a csodálatnál tovább nem jutunk. A jeruzsálemi páska ünnepre siető zsidó asszony története, — aki társaitól elmarad és a legszentebb ünnepre nem megy el, hogy gyámola, ápolója legyen az utszélén sebeiben fetregő beteg pogány férfinek, — meghat benünket, rezgésbe hozza szívünk hurjait, fölemel és valami nem muló boldogsággal, hanem olyan maradandó érzéssel tölti el lelkünket, amelynek emléke fölelevenedik lelkünkben mindig, ha valami fáj és enyhítő, gyógyító balsamként hat a sebre. És miért van ez? Mert abból hiányzott a szeretet, ez pedig maga volt a szeretet.

A görög nép szemében kétféle ember volt: görög és barbár. Mindenki, aki nem volt görög, borbár volt, aki iránt semmi nemesebb érzéssel nem viseltetett a görög. Krisztus tanítása szerint azonban: „Nincs többé zsidó sem görög, nincs szolga sem szabad, nincs férfiú sem asszony, mert ti mindnyájan egyek vagytok Krisztus Jézusban.” (Pál apostól levele a galatékhoz 28.) Ez az ellentét a krisztusi szellem és a megelőző antik pogány szellem között még inkább kitűnik, ha a római társadalmi életre gondolunk, amelyben volt néhány ezer szabad kényur, s a többi millió rabszolga, akik felett, akár az állatok felett, élet-halál ura volt a tulajdonos; vagy ha az egyiptomi piramisok keletkezésére gondolunk és felidézzük lelki szemünk elé Madách egyiptomi színét.

Ez a fenséges krisztusi szeretet a legfőbb jó a világon, amit nem másért, hanem önmagáért kell kívánni, keresni, megszerezni; amit semmi pénzen és gazdagságon nem lehet megvenni, hanem csak erős hittel és Krisztus követésével. Erősen hinni, hogy a legboldogabbak minden időben azok voltak, akiknek erős, élő hitük volt, akik erősen szerettek. Erősen hinni ezt, mert úgy érezzük a lelkünkben, úgy tapasztaljuk az életben, úgy tudjuk a történelemből és úgy látjuk Krisztus példáján, ki maga volt az élő szeretet, mely megbocsátott mindent, mert mindent megértett és részvétellel viseltetett az eltévelyedett és bukott emberek iránt is. Ez a krisztusi szeretet az élet célja, mert ez maga a boldogság.

Ez a szeretet és élő hit az az erős köszikla, amelyre alapította Krisztus az ő anyaszentegyházát, amely erősen és megdönthetetlenül áll mig a világ, öröké. Ez adott szárnyakat és erőt a krisztusi tannak, amely a szélrózsa minden irányában annyi ellenség, erőszak és kegyetlenség ellenére is oly gyor-

san elterjedt. Ez melegít ki a Sienkiewicz „Quo Vadis“-ából és ez világított a legsötétebb és legkegyetlenebb középkorban. Ez adott erőt az első keresztényeknek szenvedéseikben, akik közül olyan sokan életükkel adták meg árát erős szeretetüknek és hitüknek és ez emelte fel a gályarabok lelkét. Ez a szeretet ébreszt részvétet lelkemben a szenvedő állat iránt és tartja vissza kezemet, hogy le ne törjem a gyenge virágot, mert ezek „testvéreim az Urban“, mint Szent Ferenc mondja, mert az én lelkem csak egy része, egy atomja a nagy világ-léleknek, Istennek, ki az egész mindenséget betölti minden teremtményeivel együtt. Ez a szeretet vigasztal, ha elcsüggedek és emel fel, ha elesem. Ez a szeretet a legfőbb jó, amit valaki minél nagyobb mértékben és minél egyetemesebben bír, annál boldogabb. Ez a szeretet karácsonykor született Krisztus személyében. Ezért szeretem én és ezért legszentebb ünnepem a karácsony.

Konsza Samu.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

G. J. H.-Böszörmény. Ezer köszönet a szives megemlékezésért, de elkésett. Péntek este vettük s ekkor már hasonló cikkek szedve voltak!

K. J. Nagyszeben. E számról elkésett. Levél megy.

K. Gy. Csurgó. Ön nem vesz észre minket, jölteszi. G. ur haragszik Önre. Különben mikor lesz szerencsénk becses személyéhez?! Üdv!

Piski. Kérését elintéztük.

Dr. Sz. J. Déva. Ügy elintézve. Pál!

Góbé. Hálás köszönet. Boldog ünnepeket!

L. J. Vajdahunyad. Mikor jön erre!?

P. L. Petrosény. Lapot nem kaptuk. Kérjük ez iránt intézkedni.

Dévai. Levél megy.

Jes. Hátszeg. Csak később, ha már jobban be-szélünk.

Dr. Sch. Á. Oravicabánya. Vegyen észre minket is. Boldog újévet!

Creol. L. azt izeni: értésítésért hálás köszönet. Sok-sok szerencsét. Irjon néha. Kézcsók.

Annus. Vajdahunyad. L. kérde: mi van a tudósításokkal? Levél megy és válasz váratik. Kézcsók.

Géza. Beocsin. (Üzenet L.-től). Nagyon elvagyok foglalva. Ne haragudj, legközelebb irok. Küldhetsz te is valamit a lap számára, de jó legyen, különben oda kerül, ahová a többi — a papirkosárba. Üdv!

Marosillyei Ujság. Levél megy.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák mésszel való kezelése. Újabb élénk vita tárgyat képezi a fátörzsek mésszel való bekenésének helyessége vagy helytelen volta. Mi itt néhány szóval fel akarjuk sorolni az előnyöket, melyeket a fák-nak mésszel való védelme nyújt. Tudunk helyeket, ahol a gyümölcsfák kilenczted részét így védik meg a fagykár ellen, továbbá az ártalmas fagykéreg ellen, amely a nem fedett részeken könnyen tönkre teszi a fiatal, még nem erős kérgű törzset. A méssz védelmet nyújt ezenkívül az élősdiék százazrei ellen, amelyek a meszes kérgen nem boríthatják el a fát, ezenkívül meggátolja a méssz a nedvesebb helyeken oly gyakran támadó mohas és zuzmóképződést is, amik a rothadást szokták előidézni.

Az itt felsorolt okok már magukban elégségesek lehetnek, hogy mindenki előtt feltárjuk a fák törzseinek mésszel való bekenésének helyességét. Ez eljárás ellen felhozott érvelésekben legnagyobb fontosságot tulajdonítanak azon körülményeknek, hogy a mésszel megkent fák törzsei nem oly érdesek és vastagok, mint a méssz nélküli törzsek. Végre is, ez csak természetes, mert a mésszel védett törzs kérge védve van az időjárás és élősdiék támadásaitól és így megtartja simaságát, de határozottan állítjuk, hogy ez ko-

ránt sincs a fa rovására, és, ha az így érvelő urak, mésszel kezelt fáikat tavasszal kissé felhassították volna, bizonyára ők is belátnák az eljárás helyes voltát. Épp úgy megdőlné az állítás is, hogy a mészkeveg gátolja a fa szabad fejlődését és elzárja a levegőt. A mész nagyon is könnyen oldódik le a fáról és éppen ezért ajánlatos tehéntrágya, agyag vagy korom hozzátételével tartósabbá tenni.

Hogy az élősdiek távoltartására mily hasznos a mészkeveg alkalmazása, arról mindenki meg fog győződni, aki csak egyszer is próbát tesz a mésszel.

Azért is nem győzzük eléggé tanácsolni a fák mésszel való kezelését, mert télen át a hidegtől, tavasszal a vadak és legelésző csordák megrágásától menti meg a törzset és távol tartja tőlük a legnagyobb ellenséget, a különböző élősdiek apró, de pusztító raját.

Piaci árak.

Tüzifa métermázsánként	I. oszt.	7.50 K
	II. " "	6. — " "
Buza métermázsánként	— " "	24. — " "
Rozs " "	— " "	18. — " "
Zab " "	— " "	13. — " "
Árpa " "	— " "	14. — " "
Kukorica " "	uj	13. — " "
" " " "	régi	15. — " "
Burgonya " "	— " "	8. — " "
Hus:	marha kilónként	0.80—1.32 " "
	borju " "	— " 1.40 " "
	disznó " "	— " 1.20 " "
Tojás 5 darab	— " "	— " 40 " "
Tej:	tehén literenként	— " 24 " "
	bivaly " "	— " 36 " "
Vaj 1 kiló	— " "	1.80—2.20 " "
Baromfi:	csirke páronként	2. — 2.50 " "
	tyuk " "	3. — 4. — " "
	sovány liba " "	4.80—6. — " "
	kövér " "	14. — 16. — " "
	" ruca " "	8. — 9. — " "
	pulyka " "	12. — — " "
Széna métermázsánként	— " "	6. — " "
Szalma " "	— " "	2.40 " "

HIRDETÉSEK.

Sz. 5202/1913. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Nyirmezői gör. kel. egyház végrehajtónak, Popa Simon lui Zaharia és Grek Kosztandin nyirmezői lakosok végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében, a kérelem következtében a végrehajtási árverés 63 K 64 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi január hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, 83 K 60 fill. eddigi, valamint a jelenleg 8 K-ban megállapított és a Geogeána takarékpénztár 60 K, Ardeleana takarékpénztár 200 K, 33 K, 815 K s jár. csatlakoztatott követeléseik kielégítése végett az 1881. 60. t.-c. 144. §-a alapján, a 146. és 167. §§-ai és a

vhn. 25., 26. §§-ai értelmében, az algyógyi kir. jbiróság tlkvi hatósága területén lévő, s a nyirmező-válenyi 54 sz. tlkvi Grek Kosztandiné nevében álló ingatlanokra u. m.: 1 rdsz. 235 hrsz. kaszáló belsőségben 14 K, 2 rdsz. 306—309 hrsz. szántó terméketlen 189 K, 3 rdsz. 522/1 hrsz. szántó, Dumbráva dben 16 K, 4 rdsz. 736/3 szántó 737/3 hrsz. kaszáló Dumbráva dben 32 K, 5 rdsz. 1289, 1299, 1301 hrsz. legelő, szántó és kaszáló Karpen db. 28 K, 6 rdsz. 1961, 1962 hrsz. legelő dialu oszului 21 K, 7 rdsz. 3315 hrsz. szántó a funtina db. 4 K, 8 rsz. 3319/4 szántó u. a. db. 8 K, 9 rdsz. 3390/2. hrsz u. a. db. 2 K, 10 rdsz. 3505/1. hrsz. legelő podniak db. 17 K, 11 rdsz. 3845/3 szántó doszu tyetyi db. 38 K, 12 rsz. 4087/2. hrsz. Grigora db. 8 K, 16 rdsz. 4342/2, 4342/2 hrsz. erdő és szántó dialu oni 10 K, a nyirmezői 73 sz. tlkvbén A † 1—6 rdszból Popa Szimion lui Záharia felerészére u. m.: 1 rdsz. 297 hrsz. szántó belsőség 67 K, 2 rdsz. 1481 hrsz. szántó Karpen 17 K, 3 rdsz. 2903, 2907 hrsz. szántó, kaszáló Leogyis 59 K, 4. rdsz. 2909, 2911 hrsz. kaszáló, erdő 24 K, 5 rdsz. 3401 hrsz. szántó dialu db. 1 K 50 fill., 7 rdsz. 3506, 3507, 3508, 3526, 3527, 3528, 3529, 3532 hrsz. dialu oni db. 38 K, 8 rdsz. 4261—4264 hrsz. kaszáló, szántó dialu oni Magura 24 K, a nyirmezői 74 sz. tlkvi 1—5 rdszból Popa Simon egynegyed részére 1 rdsz. 298, 303, 304 hrsz. szántó, ház és kert belsőség 200 K, 2 rdsz. 1249 hrsz. szántó Dumbráva uszojes db. 4 K 50 fill., 3 rdsz. 1278—1279, 1280 szántó, kaszáló terméketlen Uszojes db. 5 K, 4 rdsz. 1415 hrsz. szántó Karpen db. 1 K 25 fill., 5 rdsz. 1552 hrsz. szántó u. a. db. 25 fill., a nyirmezői 159 sz. tlkvbén A † 1 rdszból a Grek Kosztandin egynegyed része 1 rdsz. 864 hrsz. kaszáló Dumbráva Cser-tyeza db. 25 fill., 2 rdsz. 921 hrsz. szántó Dumbráva db. 75 fill., a nyirmezői 301 sz. tlkvi A † 2, 3 rdszból Grek Kosztandin kétötöd részére u. m.: 2 rdsz. 2948, 2949 hrsz. kaszáló és szántó Leogyis db. 9 K, 3 rdsz. 4236, 4237 hrsz. szántó Dialu oni db. 3 K, a nyirmezői 533 sz. tlkvbén A † 1 rdsz. Grek Kosztandin kétötöd részére u. m.: 1 rdsz. 1390 hrsz. szántó Karpen db. 6 K 41 fill.-ben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul **1914. évi január hó 24-ik napjának d. e. 12 órája** tüzetik ki Nyirmező község házához.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételeket a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál, valamint Nyirmező község előljárásnál lehet megtekinteni.

Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok tlkvi testenként a kikiáltási ár ²/₃-án, illetve felén alól el nem adatnak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Algyógy, 1913. évi október hó 13-án.
A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság.
Lukács s. k., kir. járásbíró.
A kiadmány hitelül: **Fenyő,**
192 kir. tlkvvezető. h.

Sz. 1002/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az algyógyi kir. járásbiróságnak 1913. évi Sp. I. 66/3 számú végzése következtében dr. Szegő Henrik ügyvéd által képviselt Reisner Dávid javára 686 K s jár. erejéig 1913. évi május hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 706 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák és sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbiróság 1913. évi V. 111 számú végzése folytán 686 K tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 5-ik napjától járó 8% kamatai, ¹/₃% váltódíj és eddig összesen 149 K 27 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Kisalmás községben, adások lakásán leendő eszközzésére **1913. évi december hó 30-ik napjának d. e. 11 órája** határidőül kitiizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Algyógy, 1913. évi december hó 16-án.

Ruszuly Imre,
194 kir. bir. végrehajtó.

Sz. 1534/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbiróságnak 1913. évi Sp. II. 317/4 számú végzése következtében dr. Moldován Szilviusz ügyvéd által képviselt Márián János javára 92 K s jár. erejéig 1913. évi november hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1042 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: varrógép, butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbiróság 1913. évi V. 782/1 számú végzése folytán 92 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi június hó 18-ik napjától járó 5% kamatai, ¹/₃% váltódíj és eddig összesen 35 K 75 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Szászvároson, alperesek lakásán leendő megtartására **1913. évi december hó 24-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitiizetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1913. évi december hó 11-én.
Gödrí Jenő,
195 kir. bir. végrehajtó.

Az ERZSÉBET-mozi karácsonyi előadásai:

Első nap. 25-én, csütörtökön:

NAGY JÓTÉKONY ELŐADÁS

Második nap. 26-án, pénteken:

REINHARD VILÁGRASZÓLÓ FILMJE:

A BOLDOGOK SZIGETE

és a másik fenomenális sláger

A CÁRNŐ BETTY NANSEN, AZ UJ DÁN CSILLAG-KERESZTES TRAGIKA FŐSZEREPLÉSÉVEL.

A művelt világ csodájára járt e filmek előadására!

BETTY NANSEN, dán tragika, a művészeti érdemrend tulajd.

Sz. 4573/1913. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. járásbírósg mint tlkvi hatóság közhirrre teszi, hogy Dizmacsek Florián s társa végrehajthatónak 69 K 50 fill. költség tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, a szászvárosi kir. járásbírósg területén levő és a kudsiri 742 sz. tljkvben A † 1 rdsz. 324-325/1 hrsz. a Dizmacsek József és Dizmacsek Florián a József nevén álló épülettulajdon s térhaszonélvezetre 836 K kikiáltási árban úgy azonban, hogy a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -adán alul el nem adható s a bánatpénz az árveréskor a vételár arányában kiegészítendő, C. 1. és 2. alatt Dizmacsek Terézia és József kudsiri lakosok javára bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jogok s kikötmény fenntartásával az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1914. évi február hó 13-ik napján d. e. 9 órakor Kudsir község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron a fent kitétt feltételek szerint eladatni fog.

Árverezni szándékozóknak tartoznak az ingatlanok becsértékének 10⁰/o-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Szászváros, 1913. évi augusztus hó 16-án.

A kir. járásbírósg, mint tlkvi hatóság.

Sebestyén s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Varga Béla,

193

kir. tlkvvezető.

Sz. 5673/1913. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Vaszi György a Jánosé alsószilvási lakos végrehajthatónak Faur Onika és János szászvárosi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében, a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1000 kor. tőkekövetelés és ennek 1910. évi november hó 14-től járó 5⁰/o kamatai, 311 kor. 20 fill. költség, valamint a jelenlegi 23 kor. költség erejéig és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében a szászvárosi 422 sz. tljkvben A † 1 rd. 723/2, 724, 725 hrsz. ház és kertre 1597 kor. kikiáltási árban ugyanazonban, hogy a kikiáltási ár felén alól el nem adható s a bánatpénz az árveréskor a vételár arányában kiegészítendő, elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul 1914.

évi január hó 9-ik napjának d. e. 9 órája ezen tlkvi hatósághoz tüzetik ki.

Árverezni szándékozóknak tartoznak az ingatlan becsárának 10⁰/o-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróságnál és Szászváros város tanácsánál tekinthetők meg.

Szászváros, 1913. évi október hó 30-án.

A kir. járásbírósg, mint tlkvi hatóság.

Sebestyén s. k., kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Borsos,

191

kir. tlkvvezető.

Sz. 5314/1913. tlkvi.

Vissz-árverési hirdetményi kivonata.

Vissz-árverési kérése az Országos Központi hitelszövetkezetnek Dán Ávrám lui Vaszilie és társai mádai lakos végrehajthatóknak, Mocza Atyim mádai lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében, Ignát Szimion mádai lakos késedelmes árverési vevő a feltételeknek a kellő időben eleget nem tett, bánatpénzének elvesztése mellett költségére és veszélyére a vissz-árverés 169 K 11 fill. tőkekövetelés, valamint 20 K eddigi és a jelenlegi 12 K-ban megállapított és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett, az 1881. 60. t.-cikk 144. §-a alapján, a 146. és 167. §-ai és a vhn. 25., 26. §-ai értelmében, az algyógyi kir. jbiróság tlkvi hatósága területén levő s a mádai 14 sz. tljkvben Mocza Atyim B. 5. a. $\frac{1}{10}$ -od résznyi illetőségére jelzéstül A † 4 sor 1241 hrsz. 80 fill., 5 sor 1255, 1257 hrsz. 4 K, 9 sor 1481 hrsz. 20 fill., 10 sor 1497 hrsz. 20 fill., 11 sor 1524

hrs. 1 K, 12 sor 1618 hrsz. 20 fill., 17 sor 2085 hrsz. 80 fill., 22 sor 3519/2 hrsz. 40 fill., 23 sor 3626 hrsz. 1 K, 26 sor 4582/1 hrsz. 50 fill., 30 sor 5515 hrsz. 10 fill., továbbá a mádai 633 sz. tljkvben A † 1 sor 5413 hrsz. a. ingatlanra 2 K és a mádai 452 sz. tljkvben A † 1 sor 5418, 5421, 5422 hrsz. a. ingatlanoknak Mocza Atyimot illető $\frac{1}{2}$ -ed részére 84 K-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul 1914. évi január hó 9-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki Máda község házához.

Ha Ignát Szimion késedelmes árverési vevő jelen árverés határnapja előtt, az előbbi árverési feltételeknek eleget tesz és a késedelmeskedés által okozott költségeket kifizeti, az árverés megtartatni nem fog.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételeket a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság mint tlkvi hatóságnál, valamint Máda község előjáróságánál lehet megtekinteni.

Jelen árverésen Ignát Szimion késedelmes árverési vevő részt nem vehet. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok tlkvi testenként a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -adán alól el nem adatnak. Jelen árverés özv. Mocza Ábrahámné javára bekebelezési haszonélvezeti jogát nem érinti.

Árverezni szándékozóknak tartoznak az ingatlanok becsárának 10⁰/o-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Algyógy, 1913. évi október hó 20-án.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Lukács s. k., kir. jbiró.

A kiadvány hitelül:

190

Fenyő,
kir. tlkvvezetőh.

Szokott-e Ön hirdetni?

REKLÁM! REKLÁM! REKLÁM!**E nélkül nincs üzleti élet. Ma már a „jó” bornak is cégér kell!****AKI**

ingatlant vagy bármit vesz, elad, bérel, bérbead, vagy vállalkozik, munkát, vagy munkást keres,

AZ**hirdessen****a „Szászváros és Vidéké”-ben.****Többszöri, vagy állandó (évi, félévi) hirdetéseknel nagy árkedvezmény.**

Weisz Dezső

SZÁSZVÁROS.

(Ardeleana takarékné épületében.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát díszes karácsonyfa cukorkákban és díszekben, ragyogó kiállítású szalon-cukorkákban. Nagy választék kiváló minőségű teasüteményekben, teában, valamint bel- és külföldi rumokban, egyéb likőrökben

Napi- és hetilapok árusítása

196 1-3

Karácsonyi és újévi occasio!

Olcsó árak!

Karácsonyi és újévi

ajándéknak órák, ékszeresek és dísz tárgyak!

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat!! Mindennemű arany-, ezüst- és fém-órák, valamint briliáns, arany és ezüst gyűrűk és fülbevalók. — Mindennemű javításokat pontosan és olcsón eszközölök. Vidéki megrendelések postafordulattal intéztek el. A tárgyak jóságáért és valódiságáért felelek! — Tisztelettel

MARGEL N. ékszerész, órás, látszerész
Szászváros, Vásár-u. (Centrál mellett)

Pontos kiszolgálás! 198 1-3 Ajándék tárgyak!

Eisenburger Gyula

cukrász és kávé Szászváros, Főtér.
Magyar Kaszinó épülete.

Ajánlja ünnepi tortáit és süteményeit, valamint sajátkészítményű teasüteményeit (kilója 4 K) és finom zamatu rumját (litere 7 K). Naponkint friss csapolású, tisztán kezelt sör, kitűnő asztali- és csemegeborok! Vasárnaponként hache! Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan intéztek el! Olcsó, pontos és szolid kiszolgálás!!!

Kiváló tisztelettel

197 1-5

Eisenburger Gyula
cukrász és kávé Szászváros, Főtér.

Báts A. G. utóda

rövid- és diszműáru kereskedése
Szászváros, (Főtér.)

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, melyben mindenféle rövid- és diszműáru olcsón beszerezhető.

Kretonok, parkettek, férfi és női divatcikk, szövetek, vásznak, paplanok, háztartási és kelengye cikkek

stb. nagy választékban. — Azonkívül

1 K 96 filléres árú
dús választékban!!

Olcsó árak! 199 1-3 Pontos kiszolgálás!

— Hol készítetteti Nagysád a ruháit!?

— Furcsa kérdés, minden bizonynyal

Procinkievicz Jenő

szászvárosi

angol és francia női-szabónál, aki jutányosan elvállal minden e szakmába vágó munkát.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

201 1-3

Pascu Olivér

okl. mérnök

Szászváros, Berényi-utca 8.

Elvállal mindenféle földmérési, parcellázási és térképezési munkákat.

Tervez és épít: lakóházakat, villákat, gazdasági épületeket, rendes keskenyágányu gazdasági és iparvasutakat, vasbeton födémek és hidakat, csatornázásokat, vízvezetéseket stb.

Érdekelteknek mindenféle műszaki ügyben készséggel :: áll rendelkezésre. ::

102

34-35

Szászvárosi Könyvnyomda R.-t. könyv- és papírkereskedése.

„Kultura és Tudomány.”

A Franklin Társulat kiadása.

Eddig megjelent:

1. SZÉCHENYI ESZMEVILÁGA. Első kötet Gaal Jenő, Beöthy Zsolt, Prohászka Ottokár, Kenessey Béla, gróf Vay Gáborné, gróf Andrássy Gyula tanulmányai. Ára kötve 1.60 K.
2. A SZIKRATÁVIRÓ. A. Slaby tanárnak a német császár előtt tartott felolvasásai után átdolgozta Kreuzer Géza mérnök. Ára kötve 1.20 K.
- 3-4. A TERMÉSZETTUDOMÁNY FEJLŐDÉSÉNEK TÖRTÉNETE. Két kötet. Irta Wilhelm Bölsche, fordította Schöpflin Aladár. Ára a két kötetnek kötve 2.40 K.
5. KANT-BREVIARIUM. Kant világnézete és életfelfogása. A művelt ember számára. Kant irataiból összeállította dr. Gross Félix, fordította dr. Polgár Gyula. Ára kötve — — — — 1.60 K.
6. AZ EMBERISÉG JÖVŐJE. Irta Heinrich Lehotzky, fordította Schöpflin Aladár. Filozófiai kép arról az irányról, a mely felé az emberiség fejlődése a mai alapokból kiindulva halad. Ára kötve 1.20 K.
7. A VAGYON TUDOMÁNYA. Irta J. A. Hobson, fordította dr. Sidó Zoltán. Ára kötve — — — — 2.— K.
8. A SZOCZIOLÓGIA VÁZLATA. Irta G. Palante, fordította dr. Mikes Lajos. Ára kötve — — — — 1.60 K.

Legjobb a

Penkala

töltőíron, töltőtollszár,
itatódeszka.

Modern könyvtár:

- 287—288. Szilágyi Géza: Ez Pest!
Ára 40 fill.
- 289—291. Miklós Jenő: Este. (Elbeszélés.)
Ára 60 fill.
- 292—295. Bródy Miksa: Klotho.
Ára 60 fill.
- 296—297. Győri Ernő: Áldott legyél te.
Ára 40 fill.
- 298—299. Nagy Lajos: Mariska és János.
Ára 40 fill.

Kaphatók a Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság
könyv- és papírkereskedésében.

Irodalmi újdonságok:

Világkönyvtár

Pater Walter: A renaissance.
Ára 1 K 90 fill.

Tevan könyvtár:

Henri Murger: Bohémélet. 80 fill.
Zsoldos Benő: Angol poéták. 40 fill.
Major Henrik: Panoptikuma. 1.20 K

Athenaeum-könyvtár

18 szám.

J. V. Jensen: Dóra asszony.
Ára 1.90 K.

OLCSÓ JÓKAI.

111, 112, 113, 114—115, 116—120 sz.
111. Egy magyar költő életéből.
112. Egy világlátott fiú.
113. A rosszul osztozott testvérek.
114—115. Magnéta.
116—120. De kár megvénülni.
Egy-egy szám ára 40 fillér.
Megjelenik
10 számos sorozatokban.

Előlegezési egyesület részvénytársaság (Brooser Vorschuss-Verein)

Alapított 1867.

Alapított 1867.

Műveli az összes banküzleti ágakat. — Elfogad betéteket. — Leszámitol váltókat. Kölcsönt nyújt földbirtokra és bérházakra. Vesz és elad értékpapírokat és külföldi pénznemek a budapesti tőzsde napi jegyzése szerint.

Szászváros.

202 1-3

Szállítás, fuvarozás!

MÁJER HERMANN Szászváros, Főter 7.

Elvállalja gyors- és teheráruknak a vasutól ki- és beszállítását, mindenféle költöztetéseket helyben és vidékre, továbbá kocsifuvarozást (téli bundával.) Vidéki megkereséseket azonnal elintézi.

Jutányos árak! 200 1-3 Teljes garancia!

Hirdetések jutányos árban felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

„TRANSSILVANIA” szálloda.

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy a személyes vezetésem alatt álló „Transsilvania” szállodában (étterem, kávéház) a renoválások teljesen befejeződtek és így most:

szobáim, éttermem és kávéházam

teljesen a modern kor igényeinek megfelelően vannak berendezve.

Kitűnő borok, izletes és tiszta konyha, rendes és pontos kiszolgálás, állandóan friss hordó és palacsör! **Olcsó szobák**, valamint bérkocsik.

Minden vonathoz omnibusz vagy kocsik.

Ugyszintén ajánlom bálók, színelőadások, koncertek stb. részére a szintén renovált **disztermemet** is.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtam tisztelettel:

HALTRICH GUSZTÁV,
szállodás.

171 4-4

Főképviseelő Szászvároson: J. F. Schelker jun.

Értesítés. Szászvároson a vezetésem alatt álló szatócs- és korcsma-üzlet megszűnik, amiért is ezen két üzlet teljes berendezése, u. m.: állványok, mérleg, fiókok, jég szekrény, üvegek, asztalok, székek, hordók, 1 Eufon 148 lemezzel, 1 Empfonium 28 kottával stb., az egész együtt, vagy külön darabokban is nagyon **jutányos árban eladatik.** **Dáné Zsigmond.** 175 3-3

12143/913. polg. szám.

Hirdetmény.

A kir. törvényszék mint birtokbíróóság, a m. kir. államvasutak kisajátítónak Kindea Péter és társai elleni és az alkenyéri állomás kibővítésére szükséges földterületek kisajátítása iránti ügyében, a Hunyadvármegye közigazgatási bizottsága által áttett iratok és az 1881. évi XLI. t.-c. 46. §-a alapján, a kisajátítási összeírás 1-10. tétel szám alatt felvett kisajátítandó ingatlanok kártalanítása iránti tárgyalás megtartására határnapul **1913. évi december hó 30-ik napjának d. e. 9 óráját** Alkenyér község házához és onnan folytatólag a helyszínére kitűzi. A tárgyalás vezetésére Fodor Ferenc kir. törvényszéki bírót kiküldi s mellé jegyzőkönyvvezetőt rendel. A távollevők és ismeretlenek részére ügygondnokul dr. Hollós Vilmos dévai ügyvédet nevezi ki.

A tárgyalásra a kisajátító képviselőjében az aradi üzletvezetőt, a kisajátítást szenvedőket és az összes telekkönyvi érdekeltet és az ügygondnokot oly figyelmeztetéssel idézi meg, hogy a tárgyalásról való elmaradás a határozat hozatalát nem akadályozza és az egyéni értesítés elmaradása miatt igazolásnak helye nincs.

Déva, 1913. évi november hó 15-én.

Dr. Pap Domokos, s. k., t. elnök. Fodor Ferenc s. k., előadó.

A kiadmány hitelül: **Csáklány,** kiadó. 180 3-3

„Lobstein” antinicotin szivarkahüvely a legjobb.

Kizárólag csakis a M. Kir. dohány nagy- és különlegességi tőzsdében kapható, Szászvároson. 112 12-52

Időközi jelentés!

Ajánlja a cég a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe dusan berendezett áruházát különböző újdonságokkal, valamint férfi ruhák modern izléssel való elkészítését raktáron levő hazai és angol szövetekből.

◆◆◆◆◆

Egyben van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Szenásy Gyula** budapesti cég nődivat-kelme raktárának képviselőjét Szászváros és vidéke részére átvettem.

Raktáron tartok kizárólag a cég részére készült **kosztüm- és blúz-kelméket**, valamint eredeti francia **parket- és flanelleket**.

Fenntnevezett cég raktárának teljes szövet-minta kollekciója bármikor vételkényszer nélküli megtekinthető. Tisztelettel

BENKŐ áruház.

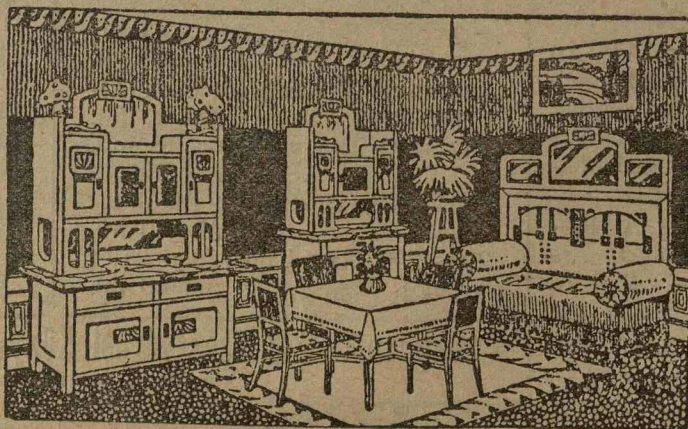
Brassai Brutus Szászvároson

Raktáron tartok: ebédlő-, háló-, salon- és irodai bútorokat, valamint a legegyszerűbb bútorokban is nagy választék.

Szolid árak! Izléses kivitel!
Pontos kiszolgálás!

40-41

52

bútor-raktára Ország-út 3. sz.

Ebédlők és hálószobák 300 K-tól feljebb. Irásbeli megkeresések is a legnagyobb gyorsasággal intézettek el. A n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

Brassai Brutus

bútor-raktáros és temetkezési intézet tulajdonos.